

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2010/11:33

Stenografiska
uppteckningar
2010/11:33

Fredagen den 13 maj

1 § Ekonomiska och finansiella frågor

Finansminister Anders Borg

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för ekonomiska och finansiella frågor den 15 mars 2011

Återrapport från informellt ministermöte den 8–9 april 2011

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för ekonomiska och finansiella frågor den 17 maj 2011

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Jag förklarar sammanträdet öppnat.

Inledningsvis kan jag säga att det finns ett papper på bordet med en A-punkt om fiske utanför Guyana. Det betraktas av Jonas Sjöstedt som oproblematiskt. Ni kan möjligen ta det som en vägledning. Om det är någon som vill ställa frågor om detta går det bra nu.

Kan vi då acceptera regeringens förslag till ståndpunkt under denna A-punkt? Jag finner att vi gör det.

Då hälsar vi Finansdepartementets två statsråd och två statssekreterare med flera medarbetare välkomna hit. Det finns inga A-punkter på Finansdepartementets dagordning.

Jag börjar med att fråga om det finns något att säga från statsrådets sida från mötena den 15 mars och den 8–9 april.

Anf. 2 Finansminister ANDERS BORG (M):

Den 15 mars är inte alls länge sedan, men det känns väldigt länge sedan när man tittar på återrapporteringen. Det har ju flutit rätt mycket vatten under broarna sedan dess.

Lagstiftningsförslaget kommer tillbaka, som ni väl vet. Det har gjorts en del rätt betydande justeringar i EU-parlamentet, inte minst utifrån svenskt perspektiv. Frågan om klimatfinansieringen kommer också tillbaka på det här mötet.

Den stora diskussionen på det informella Ekofinmötet gällde i praktiken Portugal. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Nu kommer frågan om Portugal tillbaka, och det är väl bättre att jag gör en samlad genomgång av Portugal, Grekland och Irland, eftersom vi har alla tre länderna på dagordningen.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Ingen begär ordet. Då lägger vi återrapporterna till handlingarna.

Det har tillkommit två punkter på dagordningen: ekonomisk styrning och finansiell tillsyn. Jag har också talat med Anders Borg tidigare. Vi gör förslagsvis så att vi ber Anders Borg att göra en gemensam föredragning beträffande de tre problemländerna Irland, Portugal och Grekland, och sedan har vi en diskussion i samband med det.

Den punkt som det står ganska mycket om, klimatfinansiering, har blivit en falsk B-punkt, så den är redan avgjord. Jag undrar därför om vi kan gå direkt till punkt 3.

Anf. 4 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! Jag vill bara markera att vi skulle ha velat ha tydligare skrivningar om additionalitet i texten. Vi tycker att det saknas. Vi avviker på den punkten.

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

Det är en avvikande mening som ni har haft tidigare som du följer upp. Jag antar att Bodil Ceballos vill göra samma sak.

Anf. 6 BODIL CEBALLOS (MP):

Ja, det stämmer.

Anf. 7 ORDFÖRANDEN:

Då klubbar vi den punkten med en upprepning av den tidigare avvikande meningen från Miljöpartiet och Vänsterpartiet.

Vi går till punkt 3, Förordning om blankning och vissa aspekter av creditswappar.

Anf. 8 Statsrådet PETER NORMAN (M):

Herr ordförande! Det är en ganska långvarig process. Under resans gång har skrivningarna vridits på ett sätt som vi tycker är bättre än tidigare. Det som nu har kommit fram i diskussionen är att man har gjort det flexibelt vad gäller diskussionen om naken blankning. Nu räcker det med att man säger att man har rimliga grunder att tro att man kan leverera instrumentet vid avvecklingstidpunkten, det vill säga det är inget krav att man måste ha lånat upp papperet innan man säljer.

Det andra är att man tar bort restriktionen vad gäller statspappersmarknaden. Om den marknaden, government bonds, riskerar att försämrats avsevärt ska det vara tillåtet med naken blankning även där.

Det var förut på förslag att ESMA på egen hand skulle kunna besluta om restriktioner i blankning vad gäller hela EU. Det är nu uppmjukat, så att de nu ska kunna göra detta bara om de får samtycke från relevant behörig myndighet.

Vi skulle vilja stödja detta kompromissförslag, om det ligger som det är, och naturligtvis stödja förslag som är ännu bättre i förhållande till vår inställning.

Ordförande! På två punkter har vi en annorlunda uppfattning än regeringen.

Vi tycker att det är rimligt att man ska inneha de tillgångar som man blankar. Vi tycker också att det är olyckligt att man lättar upp reglerna om flaggning.

Vi avviker alltså på de två punkterna.

Anf. 10 Statsrådet PETER NORMAN (M):

Vi har den övergripande synpunkten att blankningsförfarandet är något som underlättar prissättning på finansiella marknader och gör det lättare för till exempel länder att upprätthålla en bra handel i statspapper, vilket är till gagn för alla medborgare.

Vi tycker att det kompromissförslag som finns är bra, och vi ser gärna att det kommer ännu mer liberaliseringar i framtiden.

Anf. 11 ORDFÖRANDEN:

Då kan vi gå till beslut. Beslutet är att det finns stöd för regeringens position i frågan, men med avvikande mening i enlighet med vad Jonas Sjöstedt sade ganska koncist alldeles nyss.

Vi kommer då till punkt 4, Utkast till allmän budget för 2012.

Anf. 12 Finansminister ANDERS BORG (M):

Detta är en stor diskussion, men den är inte så stor vid just detta möte. Vi har ju ett särskilt budget-Ekofinmöte som kommer. Vad vi nu kommer att ha är en första genomgång från kommissionens sida och ett antal markeringar från medlemsländerna.

Från svensk sida kommer vi att framhålla att vi anser att man bör vara mer restriktiv än vad som nu ligger i förslaget. Det sammanhänger naturligtvis med att vi – i ett läge där väldigt många medlemsländer har en tuff ekonomisk situation och i en situation där vi har stora bekymmer med offentliga finanser i alla länder – tycker att det finns skäl att vara restriktiv och snarare jobba med omprioriteringar inom ramen för den budget man har.

Anf. 13 ORDFÖRANDEN:

Detta är ingen ny fråga.

Anf. 14 BENGT-ANDERS JOHANSSON (M):

Ordförande! Jag vill fråga finansministern: Är det finansministerns bedömning att den allmänna krismedvetenheten är i ökande eller i avtagande hos kollegerna i övriga Europa? Ibland får man lite divergerande information.

Anf. 15 BODIL CEBALLOS (MP):

Jag funderar på förutsättningarna för att få ned budgeten till under 1 procent igen. Finns det några sådana förutsättningar över huvud taget? Vi tycker att det skulle vara viktigt.

Anf. 16 JONAS SJÖSTEDT (V):

Vi delar regeringens budgetrestriktiva hållning. Vi tycker att den är bra och skulle kanske gärna gå ännu längre. Kommissionens förslag till budget den här gången är nästan provokativt.

Om man går ned i detaljer finns det några områden där vi gärna skulle vilja att man sparade mer. Det gäller till exempel utrikesförvaltningen, där kostnaderna har dragit i väg väldigt, och det gäller också Frontex.

Som helhet stöder vi en budgetrestriktiv linje.

Anf. 17 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Europaparlamentet har fått väldigt mycket kritik år efter år för att man har gjort glädjekalkyler. Vi anser inte att man ska få tillåtelse att utöka budgeten, för det ger helt fel signaler, tycker vi.

Anf. 18 Finansminister ANDERS BORG (M):

För att börja med Bengt-Anders Johanssons fråga: Det finns en väldig divergens mellan vad politiker i Europaparlamentet, i de nationella parlamenten och i regeringsställning tycker. Det gäller även inom samma länder och samma partier, vilket gör att det ofta kan vara komplicerat att följa diskussionen.

Bland finansministrarna brukar det finnas en mycket stram hållning. Den åtföljs inte alltid av att samma partier från samma länder tycker exakt så i Europaparlamentet, utan det är ofta tvärtom. Där har vi en rollfördelning som kanske delvis förklarar att man har lite olika syn.

Det har funnits en väldigt starkt tryck i Europaparlamentet på att utvidga budgeten. Det kommer säkert att bli komplicerade förhandlingar – det är ingen tvekan om det. Historiskt har det varit så att många länder brukar deklarera att de stöder en restriktiv hållning, men till slut står vi i Sverige kvar där, i bästa fall med ytterligare någon part men i normalfallet relativt snabbt ensamma, så det kommer säkert att bli en mycket tuff förhandling. Hans Lindblad kommer att redovisa olika diskussioner kring detta inför budget-Ekofinmötet.

Jag tycker att vi ska driva en väldigt tuff linje. Men som jag indikerade finns det inget överväldigande stöd för vår hållning. Eller rättare sagt: På detta möte kommer det säkert att finnas det, men på det möte där saker och ting avgörs, tre möten senare, tror jag att det stödet kommer att ha minskat en del.

Jag kan naturligtvis dela Jonas Sjöstedts, Bodil Ceballos och Margareta Sandstedts skeptiska hållning till att öka budgeten, och vi ska göra så gott vi kan. Men förra gången hade vi ett antal länder som dyrt och heligt och på allra högsta nivå lovade att inte överge oss för att sedan kvickt göra det. Jag är alltså lite luttrad i de här övningarna.

Anf. 19 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för den informationen.

Punkt 5 gäller det kära, gamla sparandedirektivet.

Anf. 20 Finansminister ANDERS BORG (M):

Sparandedirektivet har varit en del av en bred förstärkning av lagstiftningen kring finansiella marknader och skatter. Det har handlat om den administrativa hjälpen och ett antal andra frågor. Ett par av dem har vi betat av, men för sparandedirektivet har det stannat upp.

Det ungerska ordförandeskapet väljer nu att ta upp frågan igen. Det kan vara så att vi här har fått en öppning. Vad som är nytt i förhållande till den gamla kompromiss som det svenska ordförandeskapet lade fram och som sedan upprepade gånger har kommit tillbaka – jag har föredragit detta i EU-nämnden ett otal gånger – är att Österrike nu har accepterat att man har delat upp det så att man släpper frågan om övergångsperiodens slut, det vill säga den tidpunkt när vi ska ha automatisk informationsgivning, så att man kan sätta i gång förhandlingarna med de utestående länderna>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<.

Vi vet inte hur Luxemburg ställer sig den här gången. Det är en öppen fråga. Men detta är en relativt realistisk kompromiss, skulle jag säga.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Eftersom kompromissen ligger rätt nära det vi trodde på och är ett steg framåt – det är ett otillräckligt steg framåt, men det är ett steg framåt – är vi beredda att stödja en sådan kompromiss.

Jag skulle nog tro att detta är den bästa chans som vi hittills har haft att faktiskt få sparandedirektivet i hamn. Vi har ju gjort rätt många försök.

Anf. 21 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! Det fanns en avvikande mening i skatteutskottet från de rödgröna partierna om att försöka utvidga sparandedirektivet till kapitalvinster på aktier och företagsinkomster. Har det skett något på den punkten?

Anf. 22 Finansminister ANDERS BORG (M):

Vi skulle naturligtvis, om det var möjligt, vilja vidga detta och gå snabbare fram med en automatisk informationsgivning. Det skulle ha betydande fördelar.

Att i det här skedet kasta in en dramatisk förändring av sparandedirektivet – ja, man kan tycka så, men jag skulle tro att det är relativt orealistiskt att det skulle ha någon effekt.

Anf. 23 ORDFÖRANDEN:

Då sammanfattar jag så att det finns stöd för regeringens här redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna.

Vi går till punkt 6, Beskattning av finanssektorn.

Anf. 24 Finansminister ANDERS BORG (M):

Vi har en ny informationspunkt om transaktionsskatt och finansiell aktivitetsskatt. Det som nu är slutsatsen är att kommissionen ska göra en konsekvensanalys av vad den här typen av skatter skulle ha för effekter. Vår hållning är att med mindre än att vi har ett brett genomförande i global mening skulle den här typen av skatter inte fungera. Men det är

naturligtvis bra att vi får en genomgång från kommissionens sida i detta så vi har inga svårigheter att anta denna rapport.

Anf. 25 ORDFÖRANDEN:

Det är ju bara en informationspunkt.

Anf. 26 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Vi i mitt parti är väldigt tveksamma till båda de här skatterna. Vi ställer oss frågan om det inte skulle kunna bli bättre på den här punkten om man har bättre riktlinjer, bättre kontroll och tydligare reglering. Skulle inte det vara en bättre väg att gå än sådana här skatter?

Anf. 27 JONAS SJÖSTEDT (V):

Vi har precis motsatt hållning. Vi skulle gärna vilja se att regeringen var mer pådrivande i de här två frågorna, inte minst när det gäller finansiella transaktioner.

Anf. 28 Finansminister ANDERS BORG (M):

Sverige har uppfattningen att den lösning vi har valt nationellt och som Sveriges riksdag har beslutat om, med stabilitetsavgifter, är mer effektiv än en sådan internationell lösning eftersom den ena går på transaktioner och den andra direkt på balansräkningarna. Vi har gjort bedömningen att det viktigaste är att skydda svenska skattebetalare från att de stora bankerna skapar väldiga förluster.

Samtidigt behövs det naturligtvis bättre reglering, en hårdare reglering av detta. Man kan väl säga att vi behöver starkare och robustare offentliga system för att klara våra banker, vi behöver starkare och robustare banker som gör att de klarar sig längre utan att behöva offentligt stöd och vi behöver också en tydligare och hårdare tillsyn av våra banker. Vi har säkert anledning att återkomma till det när det gäller Finansinspektionen. Jag delar nog Margareta Sandstedts uppfattning att det finns skäl att snarare skärpa våra egna system och regleringar än att välja den här vägen framåt.

Den avgörande invändningen är ändå huruvida det är realistiskt att tro att andra länder väljer att stödja detta. Där gör kanske Jonas Sjöstedt en annan bedömning. Möjligtvis skulle ett svenskt argumenterande här tippa balansen. Jag är lite tveksam till det. Det vi i grund och botten ska göra nu är att se fram emot kommissionens konsekvensanalys. Ur mitt perspektiv är det relativt okontroversiellt. Vi får en konsekvensanalys och så får vi titta på den.

Anf. 29 ORDFÖRANDEN:

Vi ber att få tacka för informationen.

Nu går vi över till punkt 7, Marknader för basprodukter. Den har tydligen blivit en A-punkt så den tar vi inte upp.

Vi går vidare till punkt 8. Det är Irland. Då ber jag finansministern att göra ett problempaket för Europa. Det gäller tre länder.

Låt mig göra en samlad genomgång av Irland, Portugal och Grekland. Sedan kan vi diskutera lite grann vad som kommer på det här mötet och vad som kan förväntas komma på kommande möten. Det här är nog inte sista gången vi har den här diskussionen.

Jag börjar med Irland. De har gjort omfattande och ordentliga stress-tester som återrapporteras i en gemensam rapport från IMF, kommissionen och ECB. De har tagit hjälp av ett företag>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<, som anses vara det kanske absolut bästa på att göra detta. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

De har gjort en tung och relativt hårdhänt genomgång, och regeringen har svarat upp mot det behovet. Man gör då en del förstärkningar på banksidan. Den samlade bedömningen är att den irländska regeringen enligt alla de här tre institutionerna rätt väl svarar upp mot de behov som finns av att säkra banksystemets stabilitet.

Ska man ge irländarna beröm>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< är det för att de rekapitaliserade bankerna efter att de i huvudsak hade fallit ihop. De underskott de har för förra året får vi se mot bakgrund av att de då rekapitaliserade banker som redan hade tappat i storleksordningen 98 procent av sitt värde. Därefter har de fallit ytterligare, och då för man till ytterligare pengar. Det betyder att den irländska staten förmodligen har en anständig chans att återvinna en inte obetydlig del av detta.

Det har till exempel visat sig att islänningarna har fått tillbaka i storleksordningen 95 procent av tillgångarna i landets banker. Det finns relativt goda förutsättningar att irländarna får lite bättre ordning än förväntat på sina offentliga finanser. Det är också ett rätt imponerande saneringsprogram som de vidtar.

Det som har skett med den nya regeringen är att den backar upp huvuddragen i IMF-programmet och sedan tillför man ett sysselsättningsstimulerande program som är budgetneutralt. Man ska återkomma till hur det ska hänga ihop med konsolideringen.

Den samlade bedömningen, och jag måste säga att jag delar den, är att den irländska regeringen relativt väl har svarat upp mot svårigheterna och att landet gradvis sannolikt kommer att återhämta sig. Jag tror inte att det kommer att vara så mycket fokus på irländarna. Det är förmodligen så att de gör en återrapportering och sedan konstaterar man att här har det faktiskt skett inte obetydliga framsteg.

Samtidigt ska man inte underskatta problemen. De har en skuld på 100 procent. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<Det är ett mycket omfattande tekniskt arbete att omstrukturera den här typen av stora finansiella koncerner för att så att säga återvinna värden i dem. Det återstår väldigt mycket jobb innan saker och ting är slutförda, men som lägesrapport betraktat får vi säga att det är ett steg framåt.

När det gäller Portugal är situationen som ni väl känner till utomordentligt komplicerad. Det är helt enkelt så att man fick ett mycket stort underskott trots att man har ett relativt begränsat bnp-fall. Samtidigt har man haft en mycket specifik situation där man har en mycket stor och

växande utlandsskuld. Det har gjort att man är i en väldigt fragil situation.

Regeringen har lagt fram program sedan tidigare. Det innehåller bland annat den 2-procentiga momshöjningen och en lång rad andra åtgärder som ska göra att man kommer ned mot ett underskott på 3 procent. Nu har det visat sig att underskottet var större än man trodde. Det föranledde att man till slut hamnade i den situationen att man fick förstärka programmet.

Det man nu har lanserat har för- och nackdelar. Om jag ska börja med fördelarna kan jag säga att man utifrån samtal med sina sociala partner landar i en hel del förändringar på sin väldigt stela arbetsmarknad. Det gäller bland annat sådana saker som avgångsvederlag och annat där Portugal har haft en modell som har stuckit ut. Man tar tag i sitt grundläggande strukturproblem, att man inte har haft löner som har utvecklats i linje med produktivitet utan tvärtom haft väsentligt snabbare lönekostnadsökningar än andra länder och därmed prissatt sig ur marknaden.

Det bekymmersamma i programmet är att relativt stora delar av det är ospecificerat. Man anger att det ska sparas och höjas skatter>>> **Hemligt enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Samtidigt ska vi komma ihåg att så ser de här programmen ofta ut. Det var så det såg ut i Lettland till exempel. Då valde regeringen att fylla i detta. Det återstår att se. Det är en vaghet i det, men det behöver inte vara en avgörande svårighet därför att vi inte talar om åtgärder för året utan om åtgärder för åren framåt. Då kan det vara rimligt att man också tar tid på sig för att fundera igenom hur man ska göra detta.

På utgiftssidan ska vi väl konstatera att de valt att inte vidta ytterligare åtgärder på pensionssidan. Många av de andra länderna har gjort det. Det sammanhänger med att man får stora effekter på finansiellt sparande, eftersom det påverkar både utgifts- och inkomstsidan om man får en högre pensionsålder. Portugal har en hög pensionsålder men samtidigt också en mycket hög pension. Om jag förstår det rätt finns Europas högsta pensionsersättningar i det portugisiska systemet.

På skattesidan väljer de nu att inte göra något ytterligare med momsen. Det kan man möjligtvis förstå, givet att de har höjt momsen. Det skulle annars ha kunnat vara ett alternativ, om vi tittar på vad greker, briter och irländare har gjort. De gör inte heller några stora förskjutningar på fastighetsskattesidan, vilket man om man till exempel tittar på vad letterna har gjort skulle kunna tycka var ett naturligt alternativ.

Det de gör är att de stänger ned ett antal lågmomsområden som gör momssättningen enhetlig. De höjer ett antal indirekta skatter, bland annat på tobak. Det kan man ha förståelse för. De stänger ett antal undantag i bolagsskattesystemet. Det kan man väga fram och tillbaka. Normalt sett anser vi att bolagsskatten är den kanske mest skadliga skatten. Då kanske man inte bör lägga så tungt saneringsutrymme på bolagsskatten, men det är så att säga deras val.

Skattesidan är bättre specificerad än utgiftssidan. Det är inte så omfattande åtgärder på banksystemet om man till exempel jämför med det som den irländska regeringen gör eller vad den spanska regeringen, som ju inte har något program, har gjort. Det återstår att se om det är tillräckligt långtgående för att banksystemet ska fungera.

Som helhet får jag säga att genomförs programmet i enlighet med det som beskrivs är det ett program som är bra>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

När det gäller Grekland är situationen delvis besvärlig för det internationella samfundet att hantera. Det är väldigt ambitiöst program som ligger i botten. Det är mycket väl specificerat med betydande förstärkningar på inkomstsidan där de har vad man som ekonom skulle betrakta som en relativt vettig sammansättning av skattehöjningar på indirekta skatter, momssidan och sådant som verkar vettigt. Det har ett inte obetydligt strukturellt inslag. Det har vi diskuterat tidigare.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Nu är inte det här jättelätt att analysera för det var exakt samma sak vi upplevde med Lettland. I det första varvet fick man inte riktigt kontroll över sina olika nivåer i den offentliga delen och man hade också diskussionen om huruvida skatteintäkterna verkligen skulle komma. Så småningom har det visat sig att de faktiskt gör det. Problemet är att skatteintäktsbortfallen kan vara så pass stora att det finns bekymmer att hantera situationen de närmaste åren.

IMF gör ju tillsammans med kommissionen och ECB sin review i maj. Det som ni har sett i medierna är rätt mycket spekulationer om att man redan har konstaterat att det finns betydande skattebortfall i detta.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Det är väldigt svårt att se hur man i förlängningen hittar någon riktigt bra lösning på det här annat än att Grekland så småningom får ordning på situationen.

Mitt >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<är att både statsministern och finansministern så långt det över huvudet är möjligt gör ansträngningar för att både förankra paketet och driva igenom att besluten ska fungera. Men det är en väldigt svår situation de är i.

Vad gäller det svenska agerandet här är vår uppfattning att det irländska programmet är on track, som det heter i dessa sammanhang, och att det så småningom landar i att vi måste se vad vi tillsammans med Danmark och Storbritannien ska göra med våra bidrag. Det pågår som ni väl förstår diskussioner kring olika delar som räntor och sådant, och vi väljer att sköta våra diskussioner om detta utifrån ett samarbete med Danmark och Storbritannien.

När det gäller Portugal är det naturligtvis en fråga som vi har anledning att reflektera över. Det har inte kommit någon bilateral förfrågan om bilaterala bidrag till det portugisiska programmet. Någon sådan har inte riktats till några länder. Man skulle kunna tänka sig att några länder i deras närområde skulle ta på sig ett extra bilateralt ansvar på det sätt som vi har gjort för Lettland och Irland till exempel, men det har inte varit aktuellt>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Sverige har mycket måttlig exponering mot Portugal vad gäller handel och finansiellt för våra banker. Det kan man väl också väga in. Vår slutsats är att eftersom det inte finns någon förfrågan har vi ingen anledning att ge något svar. Därmed kommer vi inte heller att göra ett bilateralt program för Portugal. Det är väl den situationen vi är i. Sedan tidigare är det så att vi inte deltar i programmet för Grekland.

Paradoxalt nog har vi en situation där tillväxten i Nordeuropa dunkar på. Vi fick i dag siffror från Tyskland med 4,9 procents tillväxt jämfört med samma kvartal förra året. Vi fick i går estniska tillväxtsiffror på 8 procent. Det förefaller relativt troligt att Polen och även övriga Baltikum, Sverige, Danmark, Norge och för den delen Holland kommer att utvecklas med en relativt stark tillväxt under de kommande åren. Samtidigt har vi en väldig slitning mot Sydeuropa, som väl nu är att betrakta som den del av världsekonomin som växer långsammast. Praktiskt taget hela övriga världsekonomin växer med 3 procent eller mer. Det är klart att det för Medelhavsländerna är en väldigt tuff situation.

Som ni inser är det ett väldigt komplext material. Vi har MOU:n från >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< som är ett ordentligt dokument. Vi har Irlandsdokumenten som också är mycket omfattande. Vi har ännu inte fått bedömningar från Grekland. I dag har vi inga indikationer på att Grekland kommer upp för beslut utan bara för diskussion på måndags- och tisdagsmötena. Vis av tidigare erfarenheter skulle jag säga att det är den bedömning vi gör i dag.

Anf. 31 ORDFÖRANDEN:

Vi tar det formella först innan diskussionen kan börja. Regeringen förslår att vi ska acceptera kommissionens utkast till förslag till rådsbeslut. Diskussionen som uppstår om Grekland kommer, om jag uppfattade det rätt, att vara oförbindlig vad beträffar Sverige, kanske andra länder också.

Anf. 32 BO BERNHARDSSON (S):

Det är en, om man uttrycker sig försiktigt, väldigt dyster ekonomisk situation som målas upp i de här länderna. Finansministern säger att problemet är att det är grekerna som ska genomföra programmet.

Programmet som har satts i sjön har lett till en recession. Vad grekerna behöver är att få i gång ekonomin. Man måste få tillväxt och inkomster. Ekonomin måste börja generera välstånd, och man måste ta sig ur underskotten.

Man måste väl ändå ställa sig frågan om det kan vara programfel. Nu är det Portugals tur. Vad är det som talar för att man inte även där sjösätter program som kommer att cementera de ekonomiska problemen, dra in efterfrågan och göra att ekonomin blir stående stilla? Vad är det som talar för att det inte är programfel?

Anf. 33 BODIL CEBALLOS (MP):

Jag funderar lite grann på prognoserna för andra problemländer, kanske i Medelhavsområdet, exempelvis Spanien, där jag upplever att människor i dag har en större framtidstro än de hade för några år sedan, i synnerhet efter oroligheterna i Nordafrika när turisterna börjat återkomma till andra länder i stället. Det har gett en skjuts till ekonomin i turistområdena.

Medierna och regeringen försöker ge en bild av att man är på rätt väg. Men trots att man för något år sedan trodde att fastighetspriserna redan skulle vara i botten fortsätter de att sjunka. Jag skulle vilja höra lite grann om hurdan prognosen är från övriga i EU-kretsen för om Spanien också

Anf. 34 FREDRIK OLOVSSON (S):

Herr ordförande! Jag tyckte mig höra finansministern säga att Portugal borde ha ansökt om hjälp eller kastat in handduken redan i november. Jag undrar om det har varit den svenska ståndpunkten på något sätt. Jag har inte upplevt det som att det redovisats på det viset tidigare, att vi tyckte att fler länder skulle göra det då.

Anf. 35 Finansminister ANDERS BORG (M):

Låt mig börja med Grekland. Det som är specifikt med Grekland är att man tidigt i krisen, 2009–2010, fick mycket stora budgetunderskott, väl över 10 procent av bnp, trots att man från början uppfattade det som att man i praktiken skulle klara sig bättre genom den här recessionen än andra. Man talade om att man inte var så råvaruberoende, att man inte hade någon exportsektor och att man hade en serviceekonomi. Det sydos-teuropeiska ekonomiska undret skulle fortsätta. Det som skulle ha talat för den tolkningen var att det gått relativt bra för Turkiet genom hela krisen.

Trots att man egentligen inte har drabbats av den världsekonomiska krisen har det uppdagats att man helt enkelt redan före krisen hade mycket stora underskott. Man hade till exempel flyttat ut stora delar av sina sjukhusutgifter ur de offentliga räkenskaperna, man överrapporterade sina skatteintäkter och allt vad det nu rörde sig om.

Därför är Grekland ett väldigt speciellt fall. Har man en underfinansiering som beror på lågkonjunktur och har långsiktig trovärdighet tycker vi normalt sett att man kan köra lite underskott eller åtminstone försöka vara så expansiv att man dämpar genomslaget på sysselsättningen. Men har man under lång tid för höga utgifter i förhållande till sina inkomster har man ett strukturellt problem, och då måste man av lätt insedda skäl ta tag i det. Man kan inte köra en ekonomi som lånar mer och mer oavsett konjunkturen.

Grekland är i den mycket besvärliga sitsen att man är på väg mot 160 procent av bnp i skuld. Då har man egentligen passerat alla normala nivåer för jämförelser. Man får följaktligen som vi alla förstår driva väldigt stora primära överskott och ta in väldigt mycket skatter bara för att betala räntorna på en sådan skuld. Det måste man göra något åt.

Man ska dock i detta sammanhang komma ihåg att grekiska företag och hushåll inte betalar dessa räntor. Det är inte som i Sverige på 90-talet. Då betalade ett svenskt hushåll – det vet vi alla – 14, 15, 16 procents ränta på villalån. Grekiska banker lånar fortfarande ut på nivån runt 5 procent till grekiska >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Grekland måste få balans mellan sina inkomster och utgifter. Det är också den grekiska regeringens uppfattning. Det som har gjort att programmet är omfattande och detaljerat är att det man naturligtvis önskar är att under krisen göra relativt lite av åtstramningar, men lova att man därefter höjer skatter och minskar utgifter på ett sådant sätt att man får tillbaka trovärdigheten. Det har man väl delvis försökt göra, och det är det man genomför. Tydligen är det så – enligt de medieuppgifter vi får –

att man har mycket större inkomstbortfall än vad man har trott och att underskotten därför är större. Det måste så småningom hanteras.

Exakt hur det hanteras får man naturligtvis fortsätta att diskutera. Men det kan inte vara programmet som har orsakat problemen, eftersom man kom upp på jätteunderskotten med en relativt måttlig nedgång innan man kom in i en allvarlig kris.

Som svar på Bodil Ceballos fråga vill jag säga att Spanien fick – ursäkta att jag säger så – en traditionell och rejäl makroekonomisk chock, med stigande huspriser och överinvesteringar i en byggsektor som tappar alla hämningar. Sedan faller bopriser och byggande ihop, och då faller den skadan över på banksystemet och man får en mycket omfattande kontraktion. Det borde man naturligtvis ha gjort vad man kunnat för att förhindra i förväg genom att via makroregleringar dämpa byggsektorn och fastighetsprisuppgången.

Spanien har inte åkt med upp i det räntekör som har varit den senaste tiden. De ligger kvar på ungefär 250 punkter över Tyskland, vilket gör att de landar på räntor som är relativt måttliga ur krisperspektiv. Den spanska staten lånar till 5–6 procent, vilket förmodligen är uthålligt för dem. De har gjort relativt omfattande insatser för att rensa upp sitt regionala banksystem och för att återkapitalisera sina banker. Deras fyra stora banker är i mycket gott skick. Det är några av de bäst kapitaliserade banker vi har. Sedan vet vi inte exakt hur det ser ut med deras tillgångssida givet vad som har hänt med priserna.

Den bild vi har är att den spanska regeringen själv har förmått vidta tillräckliga åtgärder. Det är klart att sådant här är väldigt svårt att värdera innan IMF, kommissionen och andra har gjort ordentliga genomgångar. Man får ha reservationer för att inte alla i dessa sammanhang tenderar att vara fullt raka och tydliga i sina svar, men det fonden, kommissionen och ECB säger är att Spanien är i väsentligt bättre skick än de andra länderna. Det är den bedömning vi får göra i dagsläget.

Fredrik Olovsson undrar om Portugal och den svenska hållningen. Det fördes i november–december en diskussion som jag tror att jag återkopplade till EU-nämnden. Man sade att det var Tyskland som blockerade att man skulle göra ett program för Portugal. Som jag minns det försökte jag vara tydlig med att det inte var den situation vi hade>>>
Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen**
<<<Tyvärr är det väl så att det här är förtroendekriser. Grekland försvårar för Portugal, Portugal försvårar för Grekland och Irland försvårar för Portugal. Vi stängde Irlandsoron med de paket som gjordes i november. Man kan aldrig veta om det hade hjälpt om man då hade stängt Portugal också, men jag skulle nog bedöma att vi hade haft väsentligt bättre chanser att slippa den oro vi haft i vår och som naturligtvis också har kostat väldigt mycket för framför allt grekerna. Detta har gjort att de har skjutits upp av portugiserna i ränteluften. Det var bakgrunden till detta.

Den här typen av diskussioner förs alltid med ett visst mått av försiktighet på Ekofin och oftast på de möten vi har kring detta. Som jag redovisade detta i EU-nämnden var Sveriges bedömning då att det inte var Tyskland som blockerade ett program. Kommer ni ihåg uttalandena från Tyskland och Frankrike? De var väldigt nära att explicit säga att det var

Anf. 36 JONAS SJÖSTEDT (V):

När det gäller framför allt Grekland men sannolikt fler länder är ned- eller avskrivningar helt oundvikliga. Jag tror att man måste inse det. Ju förr det sker och i ju mer ordnade former det sker desto bättre. Det ska inte ske i en tid av politiskt och ekonomiskt kaos.

Jag tycker att man måste ta tag i den där frågan nu. Det går inte att skjuta det här framför sig från kris till kris. Att Grekland skulle klara av att vända det här är ett önsketänkande, som jag ser det.

Det enda som egentligen skulle kunna lyfta den grekiska ekonomin är att man lämnar euron, att man får en egen valuta. Skillnaderna i utvecklingen på produktivitet, på inflation och vad det gäller bytesbalans är ju kristallklara. Att tro att man ska kunna lösa det en annan väg tror jag är en illusion. Jag menar att den här diskussionen måste upp på bordet. Man måste kunna lämna den gemensamma valutan om den orsakar en ekonomisk katastrof, som den faktiskt gör i Grekland. Eller den bidrar till en, för det är naturligtvis delvis hemkockt.

Diskussioner pågår, enligt pressrapporter, både om nedskrivningar och om att kunna lämna euron. Jag tycker att det är viktigt att man lyfter upp det. Risker är annars att skattebetalarna går in och bara pumpar in pengar här, så att säga, som sedan försvinner i framtiden i stället för att man låter bankerna bära en större andel. Sedan får man naturligtvis se till att systemviktiga delar av bankväsendet klarar sig.

Jag har en fråga: Hur mycket pengar ligger Sverige ute med i värsta scenariot, om man räknar allt, via IMF, via det bilaterala lånet och via EFSM, till Grekland och till Irland? Det är ju de två länder som är aktuella här. Hur mycket är det sammanlagt som vi har garanterat på något sätt via de här systemen?

Om man gjorde motsvarande stresstest som man gör på bankerna på Europeiska centralbanken undrar jag hur den skulle klara sig, om man jämför bankens tillgångar med hur mycket osäkra fordringar banken har i dag i statsobligationer. Vad är bedömningen där?

Sedan gäller det räntenivån på Irland. Man sänkte räntan med 1 procent, om jag förstår det rätt, för Grekland men inte för Irland. Jag tycker att det är rimligt att Irland får motsvarande räntesänkning, att man har en likabehandling där.

Vad gäller Portugal antar jag att det dokument som kommer från kommissionen ska förhandlas, så att säga, att det inte är färdigt än. Det är också oklart vilken andel som kommer från EFSM och vilken som kommer från EFSF. Det kanske finns någon hint där om vad som är vad.

Men det är ett väldigt hårt program. Man går hårt åt de arbetslösa i det här med arbetslöshetsersättningar. Man går rakt in i lönebildningen och dikterar hur den ska se ut, och man viker 30 miljarder för bankerna i garantier i det här programmet. För oss i Vänsterpartiet är det lite att bita i. Det måste jag medge.

Anf. 37 ORDFÖRANDEN:

Jonas Sjöstedts inlägg påminner mig om att vi har haft en genomgång av de här frågorna senast i går i finansutskottet, med Susanne Ackum,

där de här siffrorna redovisades. Resten av riksdagen, eller i alla fall finansutskottet, har alltså fått viss information.

Anf. 38 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Rent generellt tycker vi att man ska vara konsekvent med räntorna och inte sänka alltför lättvindigt. Om vi däremot kan se till exempel att det är så illa i ett land att de helt enkelt inte kan betala av, att de står inför ett sådant faktum, att det inte går, tycker jag att man ska kunna vara lite flexibel och kunna gå med på en räntesänkning. Det viktigaste är väl ändå att långivarna får sina pengar tillbaka, i någon mån i alla fall. Jag vill bara säga det när det till exempel gäller Irland.

När det gäller utlåning till andra länder rent generellt förstår jag att man är orolig för marknadsturbulens. Men är vi för oroliga och inte har is i magen bidrar vi med att bygga upp någon form av falsk trygghet där länder räknar med att medlemsländerna går in och räddar dem. Jag tycker inte att vi ska fortsätta att ge lån utifrån att vi är för rädda för konsekvenserna. Man måste lära sig att ta eget ansvar och stå för konsekvenserna. Det är hårt att säga, men jag tror att det är det enda som går att göra i princip. Annars får vi en dominoeffekt. Det är de synpunkter jag har.

Anf. 39 ORDFÖRANDEN:

Vi har ju en beslutspunkt, och den gäller Portugal. Ska jag uppfatta det som att Sverigedemokraterna är emot?

Anf. 40 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Ja, vi är emot lånet.

Anf. 41 ORDFÖRANDEN:

När det gäller Irland är det också en beslutspunkt. Då är ni emot när det gäller både Irland och Portugal?

Anf. 42 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Det ser ju ut som att Irland ska kunna klara av sin återbetalning, efter den rapport vi har fått. Vi är alltså emot en sänkning i dag av räntan.

Anf. 43 BO BERNHARDSSON (S):

Självklart tror jag inte att programmet har skapat krisen i Grekland. Frågan var mer i Jonas Sjöstedts spår: Tror vi att det kan lösa Greklands problem, eller är det fel på programmet? Det var så jag menade.

Anf. 44 Finansminister ANDERS BORG (M):

Jag börjar med Jonas Sjöstedts frågeställning. Varför kan inte Grekland bara lämna valutaunionen? Ja, till att börja med måste vi respektera att detta är ett grekiskt beslut. Det har inte förekommit att grekiska regeringen har rest frågeställningen, och det kan inte vara så att svenska regeringen anmodar Grekland att lämna unionen. Det vore en mycket märklig ordning. Det måste vara grekernas beslut. De är väldigt angelägna om att skicka signalen att de vill vara kvar i de här systemen. Det måste följaktligen vara ett uttryck för vad de i demokratiska val har beslutat sig för.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

När det gäller den svenska exponeringen är den ca 14 miljarder i lån till Irland. Nu har detta inte betalats ut i den bilaterala delen ännu, utan det är bara en mycket liten del via IMF och EU som har nyttjats. Det är en exponering på 10 miljarder i garantier via de olika europeiska systemen för Portugal och på 3 miljarder för Grekland, för där är det bara IMF.

Man måste komma ihåg vad det handlar om. När det gäller alla IMF-pengar är det det högsta kreditskydd vi över huvud taget kan få på lån. Vi får också en relativt anständig ränta på detta. Detsamma gäller EU-pengarna, som också har en väldigt stark kreditstatus. Det normala svaret brukar vara att vi aldrig har förlorat pengar på den här typen av lån, utan förr eller senare driver vi in våra skulder.

Då är frågan: Ska man sänka den irländska räntan? Man ska naturligtvis inte fatta några sådana beslut lättvindigt. Det vi kan konstatera är att de nu har haft val i Irland. De har en ny regering som på ett handfast och konkret sätt tagit tag i sin banksektor och som håller fast vid programmet. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Bo Bernhardsson reser en närmast filosofisk fråga. Om ett land har strukturella underskott av den här storleksordningen, finns det någon bra lösning på det? Låt oss tänka oss en värld där man inte har några program. Hur ser den ut?

Tyvärr har man drabbats av den här typen av väldigt fundamentala problem. Det finns inga trevliga vägar ur dem. Det blir lite akademiskt om man säger: Stramar det här åt, eller stramar det här inte åt? Vad är alternativet? Är det en Jonas Sjöstedt-lösning, att man släpper ut dem ur ECB-systemet och räntorna då naturligtvis går rätt upp i stjärnhimlen? Ja, det är förmodligen rätt åtstramande. Det blir lite samma diskussioner som vi själva hade 1993, 1994 och 1995. Vad är åtstramande i en situation där ens trovärdighet är så fruktansvärt sönderskjuten?

Jag tenderar att tro att man bäst löser problem, oavsett vad det gäller, genom att ta tag i dem direkt. Man höjer de skatter man behöver höja och minskar de utgifter man måste minska. Berätta det rakt upp och ned för medborgarna och säg att tyvärr, vi har hamnat i en svår sits och det här är det alternativ vi har.

Sedan får man försöka göra vad man kan för att återskapa social sammanhållning och grundläggande trygghet för människor i den svåra situationen.

Vi skulle alla önska att det fanns någon enkel väg från detta. Jag kan påpeka en sak apropå Jonas Sjöstedts frågeställning. Varför skriver man inte enkelt ned de här skulderna? Ja, länder som har gjort det har gjort det på ett väldigt försiktigt sätt. Jag tänker till exempel på när Mexiko skrev ned sina utlandslån – det är ju en helt annan sak än detta. Eller så kan man göra som Argentina, som i praktiken skrev ned 70 procent av sina lån. Argentina är därefter fortfarande i ekonomisk kris. Det är det enda latinamerikanska land som inte har kommit ur den latinamerikanska krisen, tio år efteråt. Man har fortfarande inte full trovärdighet som nation. En skuldavskrivning är en mycket riskfylld verksamhet som riskerar

att leda till att ett land får betala väldigt höga räntor, premier, under en mycket lång tid. Jag tror tyvärr inte att det finns några enkla vägar ur detta.

Anf. 45 ORDFÖRANDEN:

Nej, det är väl svårt att tro. Om man tjänar mindre än man har utgifter brukar det inte gå så bra.

Men är inte lösningen då, Anders Borg, den som du lite grann var inne på? Om man inte får in inkomster, intäkter, måste staten minska i omfattning. Det finns väl ingen annan lösning, såvitt jag kan förstå. Om inte staten kan få in intäkter och har större utgifter måste statens åtaganden minska. Det är möjligen en lite cynisk centralbankssyn.

Anf. 46 Finansminister ANDERS BORG (M):

Erfarenheten är väl att det man behöver göra är, lite brutalt beskrivet, det som jag sade. Man får höja skatter och minska utgifter. Man får faktiskt oftast i de här fallen göra både och.

Det är klart att de får in skatteintäkter, men inte så mycket som de hade önskat eller som de hade räknat med. I grund och botten måste väl lösningen här bli att den grekiska regeringen gör ytterligare åtaganden och att det också från det europeiska samfundet görs ytterligare åtaganden, som gör att man löser ut detta men ändå hittar en väg framåt.

Det finns två tänkbara slut i detta, ett bra slut och ett dåligt slut. I det bra slutet börjar de grekiska och portugisiska åtgärderna bita. Världsekonomin kommer i gång. Vi har nu stärkt all institutionalia och alla regelverk. Sedan upprepas inte det här utan Grekland kommer långsamt att betala av sin skuld och räntan blir relativt låg eftersom EU då bär huvuddelen av den skulden>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

I den goda världen tar grekerna ansvar, och det finns någon typ av idé om en europeisk solidaritet i detta, men var det slutar vet vi inte.

Anf. 47 ORDFÖRANDEN:

Vi kan se på den politiska utvecklingen i Europa. Det är ett växande motstånd mot att låna ut, i Tyskland framför allt men även i andra länder. Vi har den finska utvecklingen. Vi ser det också i resten av världen. En tredjedel av IMF:s hela utlåningskapacitet används nu i Europa. Resten av världen kanske tycker att det är för mycket, eller de tycker det redan. Det finns gränser, som jag tycker att det är ganska tydligt att vi närmar oss, för vad resten av världen är beredd att ställa upp med.

Anf. 48 FREDRIK OLOVSSON (S):

Jag delar kanske inte riktigt finansministerns bild av hur rapporteringen om Portugal skedde tidigare och att man skulle kasta in handduken tidigare. Men det är möjligt att jag bara har sett frågan från EU-nämnden.

Jag inser att det kan finnas problem med att driva den typen av uppfattningar, kanske dessutom oombedd ibland. Men det kan möjligen också vara ett konstitutionellt problem om det känns som att finansmi-

nistern inte kan ta upp saker här som han sedan måste prata om i rådet och ha uppfattningar om. Det är naturligtvis principiellt bekymmersamt.

Jag tycker förstås inte att vi oombedda ska låna ut pengar till någon bilateralt som inte har begärt det, kanske inte heller om det kommer en sådan begäran.

Sedan var det frågan om vad som skiljer sig mellan Irland och Portugal. Finansministern var tydlig med att Portugals betydelse för den svenska ekonomin inte är stor. Det stämmer. Detsamma kan i stora delar sägas om Irland. Det var en del av motivet till att vi skulle bidra, det vill säga att man kunde importera problem via de tyska bankerna, som varit hårt exponerade. Detsamma kan sägas om tyska banker och Portugal. De står för en hygglig del av utlåningen där, även om den inte är riktigt på irländsk nivå – men betydande. Det kunde vara intressant att höra vad finansministern har att säga om skillnaden mellan de två länderna och kopplingen till Sverige.

Anf. 49 FREDRICK FEDERLEY (C):

Ordförande! Tack, finansministern!

Det är allt tydligare att den fråga som jag har upprepat till finansministern och till statsministern fortfarande är helt avgörande. Finansministern redogjorde för en skärpning av regelverk och så vidare. Samtidigt är frågan om vi är tillräckligt säkra på att de siffror som finns överallt i alla länder är tillräckligt transparenta så att vi kan känna det grundläggande förtroendet. Innan Portugal var uppe på dagordningen och det framför allt var fråga om Grekland hade vi diskussionen.

Vi har diskuterat vad som händer när den yttersta krisen är ett faktum, men vi måste veta långt innan vad som sker. Det håller på att bli en klyfta tvärs igenom Europa som skiljer norra Europa från södra Europa. Det kommer att utgöra en påfrestning för hela unionen. Det finns väl de som anser att euron per se är problemet. Det gör inte jag utan jag ser det som ett grundläggande politiskt förtroendeproblem mellan olika länder som riskerar att drabba oss alla.

I anslutning till Fredrik Olovssons fråga finns en annan bit, nämligen att även om svensk ekonomi inte är hundra procentigt lika starkt förknippad med den portugisiska som den irländska är med den svenska ekonomin är det även fråga om den andra biten som inte bara handlar om rent ekonomiska transaktioner. Det är fråga om förtroende också där. Där anser jag att de två länderna har agerat olika handlingskraftigt. Det är oerhört viktigt att vi kan lita på att det som levereras i form av politiska beslut genomförs.

Finns det ytterligare åtgärder som kan vidtas i kretsen av finansministrar? Behöver kommissionen göra något för att vi ska veta att siffrorna som ligger på bordet är riktiga, att vi har rätt budgetuppföljningsmekanismer och en lång rad sådana saker så att vi får det grundläggande förtroende som är avgörande för hela unionen?

Anf. 50 JONAS SJÖSTEDT (V):

Frågan om ECB kan klara ett stresstest kan verka polemisk, men den var allvarligt menad. Hur är läget för ECB egentligen om vi tänker på alla osäkra fordringar som ECB ligger ute med? Det är en relevant fråga att ställa.

2010/11:33

13 maj

När det gäller Portugal kan Vänsterpartiet inte säga ja i dag. Vi vet inte villkoren. Hur mycket är EFSF och hur mycket är EFSM? Kommer det som kommissionen skriver att förhandlas om? Vi kan inte köpa grisen i säcken. Jag anmäler avvikande mening där.

Vi kommer också att lyssna noga på vad portugisisk fackföreningsrörelse och vänster tycker om detta.

Sedan var det den lite större frågan. Om det blir fråga om nedskrivningar, förr eller senare, vilket jag påstår att det blir när det gäller Grekland i alla fall, är frågan vem som betalar. Ska skattebetalarna stå för hela notan? Ska inte bankerna bära någon del av notan? Ju längre tiden går desto mer kan bankerna gå ur det hela, som delvis har varit med och orsakat krisen. Här är det rimligt att bankerna bär sin del. Den linjen måste drivas.

Risken finns att om nedskrivningar inte görs i tid den politiska krisen i EU eskalerar. Då vet man inte hur det slutar. Det kan i stället sluta med en knall eller någon sorts kaos. Nedskrivning i ordnade former i tid är kanske ett klokare och mer ordnat alternativ än att bara skjuta det hela framför sig.

Anf. 51 Finansminister ANDERS BORG (M):

Låt mig börja med att återkoppla till Carl B Hamiltons reflexion. Det som har hänt under krisen är att utgiftssidan i EU har ökat som andel av bnp med 4–5 procentenheter. Det är vad som har hänt. Skatterna har legat relativt oförändrade som andel av bnp under krisåren.

Den kommissionsprognos som kommer i dag ger en full redovisning av hur det ser ut med inkomst och utgifter. När IMF gjorde sin genomgång inför vårmötet framgick, enkelt beskrivet, att länderna tar ned utgiftsnivån till nivån före krisen och därigenom skapar balans mellan utgifter och inkomster. Vad som sedan händer återstår att se. Det är så de nuvarande fiskala planerna i de flesta länderna ser ut. Utgiftsnivån ökar kraftigt och sedan krymper den gradvis nedåt något.

IMF är i en blandad position. IMF har ju genomgående lagt sig på en mindre tuff hållning än kommissionen och ECB. De har hela tiden velat förlänga programmen för Irland och Portugal, utifrån att inte minst amerikanerna har velat att Europa ska agera mer, bredare, större och tidigare. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<I praktiken har USA snarast varit pådrivande för att det bör göras något mer, bredare och tidigare.

Jag måste erkänna att mitt minne inte är lika exakt som Fredrik Olovssons. Jag kan inte återkalla vad jag exakt har sagt i finansutskottet, i andra delar av riksdagen och vad jag har sagt här under de senaste tre till sex månaderna. Min minnesbild är dock att jag i olika sammanhang har försökt att vara så tydlig man kan vara utan att ställa till problem i processen, nämligen att svårigheten inte ligger i att Tyskland och Frankrike blockerar utan att det snarast har handlat om något annat, det vill säga att portugiserna borde ha agerat tidigare.

Det är klart att man ogärna säger det publikt i november och december, av det enkla skälet att man då bidrar till mycket problem för Portugal. Man får försöka säga saker i dessa sammanhang lite grann mellan raderna. Jag vill dock hävda att vi har förankrat oss bredare och tydligare än vad jag föreställer mig att man har gjort i praktiskt taget alla andra

länder. Vi brukar ha en öppen attityd i EU-nämnden, och det beror på att det oftast har fungerat väl med att ha det utan att det ställer till problem. Det är min absoluta ambition – det kan jag försäkra Fredrik Olovsson om – att så tydligt som möjligt i alla sammanhang återkoppla till riksdagen.

Vad är skillnaden mellan Portugal och Irland? En skillnad är uppenbar ur ett svenskt perspektiv. Under hösten hade vi en mycket besvärlig sits där världsekonomin återhämtning stod och vägde. Sedan hade vi en period där amerikanska data och allt annat, Latinamerika och Kina, gav vid handen att världsekonomin nu tuffar på och att vi snarare har ett regionalt problem för ett antal mindre Medelhavsländer. Det är en väldig skillnad. Finns det ett hot mot hela Europas finansiella system, eller är det en situation med ett allvarligt besvärligt läge för ett antal enskilda medlemsländer vid Medelhavet? Det finns en skillnad.

Låt oss också komma ihåg att Sverige har gjort något för Island och Lettland. Det är nästan inga av de andra europeiska länderna som har gjort det. Jag tycker att vi har rätt att säga att vi har bidragit mycket. Det rör sig om nära nog 46 miljarder kronor i samlade åtaganden som vi har garanterat, lånat ut bilateralt, inom EU eller via fonden. Vi har inte försökt smita undan. Sverige har verkligen agerat solidariskt. Man kan därmed säga att om det inte finns en förfrågan är det rimligt att anta att det svenska ansvaret är mer begränsat.

Fredrick Federley reser frågan om vi är tillräckligt säkra. Nej, det är klart att vi inte är – givet att den typen av siffror hela tiden har reviderats, givet att det har funnits en grov felrapportering, givet att det alltid är så. Titta på vår egen kris. Vi trodde att det skulle vara 15 miljarder i underskott 1992. Ett tag trodde vi att det var uppe i 250 och sedan stannade det på 180. Delvis är det här inte ens en fråga om felrapportering; man vet helt enkelt inte hur inkomster och skatter ser ut i sådana svåra lägen.

Det är absolut en förtroendefråga som måste vägas in i detta. Irländarna kom tidigt och berättade om sina problem. I samband med att de berättade om problemen hade de redan beslutat om ett eget program. Det fanns mycket substantiellt underlag. Det portugisiska agerandet att komma in strax före midnatt kvällen innan ett möte med relativt oklara redovisningar, näst intill inga genomgångar och en attityd att det här är vårt bekymmer och inte deras påverkar. Jag tycker att de andra argumenten väger tillräckligt tungt. Vi har tagit stort ansvar. Det är ett lite annat läge i världsekonomin.

Jonas Sjöstedt vill stresstesta ECB. Jonas Sjöstedt och jag har egenheten att vi båda är förtjusta i staten. En poäng med staten är att den har en trovärdighet som gör att den alltid är kreditvärdig. Så länge en stat vill vara kreditvärdig kan den vara kreditvärdig. Det är inget som helst tvivel om att ECB kan trycka hur många euro man vill också framöver. Att man skulle hamna i en hyperinflationssituation för ECB – trycka mer och mer pengar så att man hamnar i en spiral – får vi nog bedöma som relativt begränsat.

Kommer ECB att göra kreditförluster? Det kan vi inte svara på, men det finns naturligtvis sådana risker. Kan de täckas av framtida seignorage för hela det europeiska systemet? Ja, förmodligen. Även med ett relativt hårdhänt stresstest av en centralbank skulle nog ECB bedömas vara förhållandevis trovärdig, vilket väl återspeglas i att marknadsräntorna på

huvuddelen av den europeiska räntemarknaden faktiskt fortfarande är extremt låga.

Anf. 52 ORDFÖRANDEN:

Vi har punkt 8, Irland. Jag uppfattar inte att det finns några avvikande meningar där utan det finns stöd för regeringens position.

Vi går till nästa land, Portugal. Där uppfattar jag att det finns stöd för regeringens position, men det finns en avvikande mening från Sverigedemokraterna. Har jag uppfattat det rätt att Sverigedemokraterna inte vill att Sverige ska stödja kommissionens utkast till förslag till rådsbeslut?

Anf. 53 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Ja, det stämmer.

Anf. 54 ORDFÖRANDEN:

Beträffande Jonas Sjöstedt och Vänsterpartiet: Är det samma innehållsmässigt?

Anf. 55 JONAS SJÖSTEDT (V):

Nej, det är det inte. Vi tycker att vi har otillräckliga fakta, bland annat hur det fördelas mellan EFSF och EFSM, hur mycket pengar man bidrar med. Jag antar att dokumentet kommer att förhandlas om. Det blir en del ganska dramatiska åtgärder. Vi förbehåller oss rätten att avvakta med att bestämma oss tills vi har alla fakta på bordet.

Anf. 56 Finansminister ANDERS BORG (M):

Jag skulle nog bedöma, Jonas Sjöstedt, efter vad vi har varit igenom tidigare, att det är relativt sannolikt att programmet får samma proportioner som tidigare – en del IMF, en del eurofaciliteten och en del EU-faciliteten. Det finns länder som driver hårt att vi inte ska belasta EU-faciliteten. I slutändan landar man i att man får behandla länderna relativt lika. Min bedömning är att det inte kommer att vara någon stor avvikelse från den tidigare sammansättningen.

Anf. 57 ORDFÖRANDEN:

Jag kan inte uppfatta att det är en avvikande mening från förslaget att stödja kommissionens förslag till rådsbeslut.

Anf. 58 JONAS SJÖSTEDT (V):

Jo. Vi är inte beredda att säga att det är bara att gå vidare. Vi vill se vad som kommer fram om innehållet ändras.

Anf. 59 ORDFÖRANDEN:

Ni är emot att regeringen ska stödja förslaget?

Anf. 60 JONAS SJÖSTEDT (V):

Nej. Vi kan inte sätta ned foten nu. Vi kan inte säga mer än så. Vi kan inte säga att vi är emot heller. Det kan hända att det landar på någonting som vi kan säga ja till. Vi kan inte avgöra det i dag.

Anf. 61 ORDFÖRANDEN:

Det finns två avvikande meningar, den ena från Sverigedemokraterna som säger nej till att stödja förslaget till rådsbeslut, och den andra från Vänsterpartiet som inte säger vare sig ja eller nej. Övriga ledamöter stöder regeringens position under punkt 9 om beslut om Portugal.

Beträffande Grekland tackar vi för informationen.

Vi går vidare till punkt 10, Information om det informella Ekofinmötet. Det är en informationspunkt. Finns det några frågor? Nej. Vi tackar för informationen under punkt 10.

Under punkt 11 finns en fråga om ekonomisk styrning.

Anf. 62 Finansminister ANDERS BORG (M):

Det är en relativt viktig fråga, och jag vill därför säga några ord.

Det som ska göras är att återkoppla till rådet efter Europaparlamentets beslut om de sex lagstiftningspaketen och därefter fortsätta förhandlingarna med Europaparlamentet.

Ur svenskt perspektiv blev den viktigaste prioriteringen att få till stånd skrivningar i den förebyggande pakten som gör att vi kan säga att den nationella lönebildningen är skyddad. Jag har redovisat detta flera gånger tidigare. Frågan var också uppe på till exempel informella Ekofin där vi förelade en text som vi hade författat till de övriga medlemmarna, och vi fick ett starkt stöd från kommissionen, rådet och andra medlemsstater. Jag har haft överläggningar med såväl representanter från Tyskland som Frankrike i detta.

Här är det en väldigt förstärkning av det förebyggande direktivet. Det är enligt min uppfattning alldeles klart att länder med den typ av arbetsmarknad som Sverige, Danmark, Finland, Österrike och Tyskland har med stark ställning för kollektivavtal och ansvarsfulla parter har fungerat väl såväl i tidigare kriser som i denna. Det bör också återspeglas i direktiven.

Vad vi har argumenterat för är inte en klausul om rätt till ansvarslöshet – det är varken fackliga parter eller partier i Sverige för – utan om ordning och reda där vi respekterar nationellt självbestämmande i lönebildningen, både för att vi tror på nationellt självbestämmande och för att det är bra för lönebildningen.

Vi har haft ytterligare överläggningar. De fackliga organisationerna i Sverige har varit mycket konstruktiva i dessa diskussioner och tagit hjälp av en del jurister. Vi kommer i diskussionerna följaktligen att föreslå vissa fortsatta justeringar för att tydliggöra de förslag som vi tidigare har redovisat och som har beslutats av Europaparlamentet.

Man ska samtidigt komma ihåg att vi är i ett sent skede. Det är ett par saker som är relativt klara. Det behövs en förstärkning av den förebyggande delen av pakten. Vi har sedan tidigare en roll för EU när det gäller att analysera sysselsättning och löner. Det följer av den gamla Stockholmsbaserade uppgörelsen om sysselsättningspaketet.

Vi ska föra diskussioner med medlemsländer, kommission och råds-presidiet för att se om vi kan få ytterligare förtydliganden. I vissa delar tror vi att vi kan få det, och vi kan givetvis skicka över dokumentation till nämnden så att ni har samma information om hur dessa diskussioner går.

I huvudsak är det bra beslut. Det är bra beslut från rådet och parlamentet. Det kommer att betyda att vi får ett väsentligt starkare institut-

ionellt ramverk för budgetpolitiken i Europa, och det är i grund och botten mycket bra.

Ramverk i all ära. Jag ska hålla föredrag i Tyskland nästa vecka och tog därför fram data om vårt fina ramverk. Vi har ju ett av Europas finaste ramverk – tillsammans med länder som Lettland och Storbritannien. Det räcker alltså inte att ha ett bra ramverk; man kan få stora underskott och oordning ändå. Man kan också fylla i blanketterna så att det ser ut som att man har ett bra ramverk trots att man i praktiken helt saknar det. Det spelar alltså in vad den typen av värderingar bygger på.

Slutsatsen är att det har varit ett bra beslut från Europaparlamentets sida. Vi kommer att prioritera frågan om att säkra den nationella lönebildningens ställning också framgent, och sedan kommer vi att återkomma.

Anf. 63 JONAS SJÖSTEDT (V):

Herr ordförande! Precis som finansministern sade kommer det att bli viktigt att vi följer detta och får de exakta skrivningarna när de förhandlas i slutskedet. Skulle man uppnå ett juridiskt bindande undantag som i verklig mening skyddar lönebildningen är det ett par steg framåt. Det gör förslaget betydligt bättre.

Som parti har vi varit kritiska på mer principiella grunder mot att Sverige underläggs ett regelverk där man går in och styr finanspolitiken. Vi menar att Sverige avvisade det i folkomröstningen om valutaunionen. I den delen kvarstår vår kritik och vår avvikande mening.

Anf. 64 ORDFÖRANDEN:

Detta är dock bara en informationspunkt.

Anf. 65 BO BERNHARDSSON (S):

Av begripliga skäl följer vi detta noga och kan konstatera att det rör sig framåt. Det har tillförts skrivningar som förstärker den position som vi har begärt.

Jag vill upprepa att vi inte motsätter oss benchmarking eller att man gör jämförelser och tar fram statistik som rör lönebildningen. Vad vi har sagt är att vi måste känna trygghet i att vi inte kan råka ut för några sanktioner när det gäller hur vi bildar löner i Sverige och vilka nivåer de ligger på. Det är en nationell angelägenhet.

Det handlar inte bara om oss som icke- euroland. Förmodligen har vi en bättre sats. I någon sorts solidarisk anda har vi sagt att vi måste värna även andra länders självständighet när det gäller lönepolitik, lönebildning och parternas roll.

Att den nordiska modellen, vår kollektivavtalsmodell, har fungerat väl är inte argumentet utan att det handlar om nationell kompetens. Det är parternas sak. Även om man hamnar i problem som måste lösas ska inte kommissionen och EU trampa in i det. Det är det vi har sagt. Vi utesluter inte att det kan bli problem i framtiden, men det är vår sak att sköta.

Det har skett framsteg i skrivningarna. Dock hävdades det redan tidigare att vi är skyddade genom bland annat paragraferna 152 och 153 och skrivningar i fördraget. Men trots dessa paragrafer som handlar om att respektera det nationella bestämmandet och parternas roll riktas det i de

paket som vi diskuterar krav på lönesänkningar, frysning av löner i offentlig sektor och så vidare.

En del menar att vi har den tryggheten, men det har vi alltså inte. Vi känner fortfarande en viss osäkerhet, och vi kommer till en punkt där vi ska avgöra hur trygga vi egentligen är.

2010/11:33

13 maj

Anf. 66 Finansminister ANDERS BORG (M):

Jag delar inte Jonas Sjöstedts syn på regelverket med eller utan euro-medlemskap för Sverige. Sverige är inte med i eurosamarbetet men i EU, och därmed har vi ett regelverk som gäller de första delarna av den ekonomiska unionen där ekonomisk politik är en gemensam angelägenhet. Därför har vi alltid ett ansvar för att återrapportera, utvärdera och diskutera det vi gör tillsammans – med eller utan valutaunion. Det är alldeles tydligt att det förhåller sig på det sättet.

Vi röstade ja i den ena omröstningen och nej i den andra. Då hamnar vi i denna mellansits. Jag väljer att respektera båda omröstningarna och förutsätter att också Jonas Sjöstedt gör det – även om vi tolkar dem olika.

Jag vill understryka för Bo Bernhardsson att inte ens ECB har motsatt sig de svenska förslagen på skrivningar. Det är för att ECB uppfattar att vi inte säger att man ska låta lönebildningen i Europa gå åt pipan utan att vi säger att dessa saker ska skötas i god ordning och att de sköts bäst genom det självständiga ansvaret hos parterna. Det ena argumentet blir ett argument för det andra. Parter med ansvar betar sig ansvarsfullt, och därför ska vi ha nationellt självbestämmande. Det är ett led i en argumentation som jag delar.

Vi hade haft väsentligt svårare att få gehör om vi hade argumenterat att vi tänker vara för det oavsett om det leder till katastrof i Europa. Jag tror inte att det var så jag skulle tolka Bo Bernhardsson heller.

Vi ska givetvis värna och respektera lönebildningen, men Spanien, Tyskland och andra EU-länder har också rätt att göra sina tolkningar. De har valt att ha denna ordning för euroområdet, och inget euroland motsätter sig den. Vi måste respektera deras rätt till självbestämmande i det avseendet också.

Det memorandum of understanding som vi har redovisat från Portugals sida stöds av den portugisiska regeringen och oppositionen. Hela det politiska spektrumet i Portugal väljer alltså att landa i att man behöver göra en del tuffa förändringar. Vi måste respektera att de förmodligen har försökt göra en så god avvägning som möjligt när det gäller dessa förändringar.

Det fanns en osäkerhet från LO, TCO och Saco. De flesta svenska partierna i EU-parlamentet har tillsammans gjort ganska betydande ansträngningar och framsteg. Jag vet inte om Vänsterpartiet har varit så aktivt, men i övrigt har våra parlamentariker från olika partier ansträngt sig. Jag tycker som sagt att vi har gjort en del ganska betydande framsteg.

Anf. 67 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen under punkt 11 om ekonomisk styrning. Vi går vidare till punkten om finansiell tillsyn. Det är bara ett uttalande från rådet.

Anf. 68 Statsrådet PETER NORMAN (M):

Det gäller så kallade finansiella backstops. Med det avses i dag stödåtgärder som behövs för banker som inte klarar de europeiska stress-testerna. Det handlar om både privata och offentliga stödåtgärder.

Det gjordes ett stresstest förra året som ett antal banker inte klarade. Det var kritik mot att testet var lite för begränsat. Nu pågår ett nytt test.

Det här handlar kort och gott om att Ekofinrådet ska anta ett uttalande om stödåtgärder. Vad som ska till är ett slags plan för privata och offentliga åtgärder om bankerna inte klarar av stresstesterna på det sätt som vi alla hoppas.

De svenska bankerna kommer med största sannolikhet att klara detta väl. De är ju välkapitaliserade. Ett antal banker, antagligen fler än förra gången, kommer dock att falla i testerna. Då är det viktigt att de får bra stödåtgärder till sitt förfogande.

Vi avser att stödja utkastet till uttalande.

Anf. 69 ORDFÖRANDEN:

Detta är en beslutspunkt, och jag finner att det finns stöd för regeringens position under punkten finansiell tillsyn.

Vi går till Övriga frågor. Finns det några sådana från regeringsbanken?

Anf. 70 Finansminister ANDERS BORG (M):

Vi har möte på måndag om ESM, den facilitet som ska gälla bortom 2013. Det är ett antal tekniska delar som har förts vidare i detta. Ambitionen är att det ska landa och att vi kan få ett beslut i Ekofin i juni och sedan på Europeiska rådet så att man klarar av tidsplanen för detta.

Vi är nu på rätt mycket tekniskt utstående frågor. Den stora politiska delen är diskussionen med våra finländska vänner och EFSF, som ni säkert har noterat. I ESM deltar även vi, Storbritannien och Danmark, men vi har relativt begränsat med synpunkter om EFSF eftersom vi inte kommer att delta i den.

Anf. 71 ORDFÖRANDEN:

Eftersom det inte finns något mer under Övriga frågor lägger vi dem till handlingarna. Vi tackar finansministern och statsrådet för i dag.

Anf. 72 ORDFÖRANDEN:

Jag hälsar landsbygdsminister Eskil Erlandsson med medarbetare välkomna.

Det finns inga A-punkter, men det finns en återrapport. Vill statsrådet säga någonting i övrigt från mötet?

Anf. 73 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Det finns en återrapport, och jag är beredd att svara på nämndens frågor.

Anf. 74 CARINA OHLSSON (S):

Herr ordförande! Det togs upp en fråga om krisen i grissektorn. Man skulle titta på om det fanns olika förslag för att stötta grissektorn.

Det står ingenting om att Sverige har tagit upp detta, men det har varit en stor fråga som diskuterats här på hemmaplan, om djurs välfärd och så vidare. Har detta lyfts fram i EU-sammanhang? Är det fortfarande på dagordningen eller har det räknats bort?

Jag har hört, i alla fall från näringen, att det har talats om huruvida stöd skulle kunna betalas ut tidigare och så vidare. Man skulle också titta på hur lån som finns skulle kunna vara ett stöd.

Lyfte ministern fram någonting, och förs det några diskussioner? Detta är verkligen en sektor som blöder i Sverige.

Anf. 75 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Det tillsattes en grupp – jag är osäker på när det var, men det är ganska länge sedan – som fick namnet Expertgrupp på EU-nivå. I den gruppen har Sverige deltagit. Den gruppens arbete ska avrapporteras på det rådsmöte som vi ska ha kommande vecka. Det framgår av punkten 5 e i mina papper.

Den debatt som vi har haft nationellt har mest rört våra inhemska merkostnader och möjligheterna att göra någonting åt de eventuella merkostnader som finns i vårt land.

Det som har diskuterats på EU-nivå har varit den EU-gemensamma delen. Enligt den rapport jag har förs den största diskussionen om volatiliteten när det gäller foderpriserna som gör att det ibland blir dålig lönsamhet i den efterföljande branschen.

Anf. 76 CARINA OHLSSON (S):

Jag har en följdfråga. Som jag har uppfattat det måste det som har diskuterats i Sverige tas upp i EU-sammanhang eftersom det handlar om olika former av stöd och om man skulle kunna betala ut ersättningar som ändå behöver lyftas fram. Är det så att vi faktiskt har beslutsrätt enskilt i Sverige om det skulle skapas en djurvälfärdsersättning, om det skulle

betalas ut stöd tidigare och så vidare? Det är sådana frågor som har tagits upp. Är inte det sådant som ändå måste lyftas fram i EU-sammanhang?

Anf. 77 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Om det handlar om statsstöd och kan definieras så att säga i den boxen måste vi självklart ta upp det på EU-nivå precis som alla andra måste göra det om det är den typen av marknadsåtgärder som Sverige eller någon annan vill vidta.

Anf. 78 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att vi kan lägga återrapporten till handlingarna.

Då övergår vi till den aktuella dagordningen. Jag konstaterar att miljö- och jordbruksutskottet hade sammanträde den 12 maj då det var överläggning om den stora punkten i dag. Det är bara en stor punkt, nämligen den om bindande avtal om skogarna i Europa. I utskottet fanns det en avvikande mening beträffande motiveringen till regeringens ståndpunkt.

Eftersom det har skett en väl genomförd diskussion i miljö- och jordbruksutskottet är det min förhoppning att vi kan ha en relativt komprimerad diskussion här.

Anf. 79 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Jag hade, som sagt, i går överläggningar med miljö- och jordbruksutskottet i denna fråga, och jag tänkte därför försöka vara kortfattad. Jag hoppas ni accepterar detta.

På rådet ska EU koordinera sig inför ministerkonferensen om skydd av Europas skogar, det så kallade Forest Europe. EU måste därför fatta ett par beslut om bemyndiganden.

Det första beslutet gäller att bemyndiga kommissionen att under teckna en framtidsstrategi för Forest Europe. Detta beslut är alla medlemsstater överens om, och beslutet tas som en A-punkt på rådet. Regeringen stöder alltså detta beslut.

Det andra beslutet gäller inledande av förhandlingar om ett rättsligt bindande avtal. Om EU ska vara med och inleda sådana förhandlingar måste rådet besluta vem som ska föra EU:s talan. Ett sådant bindande avtal rör frågor där både EU och medlemsstaterna har kompetens. Dessa kompetenser mellan EU och medlemsstaterna är dock så tätt sammanflätade att det inte enkelt går att reda ut vem som har ansvar för vad. Vi har analyserat konsekvenserna av detta och ser bland annat att vår nationella kompetens kan komma att kringskäras.

Därför kommer jag vid rådet att meddela att vi inte accepterar att EU inleder dessa förhandlingar. Dock måste det tas i beaktande att Sverige är relativt ensamt om ett sådant ställningstagande. Ordförandeskapet kan då välja att låta Sverige bli det land som ensamt hindrar EU från att ingå i förhandlingar. Ordförandeskapet kan också välja att gå vidare med ett delbeslut som berör EU-kompetensen eftersom ett sådant beslut kan fattas med kvalificerad majoritet.

Kan vi då följa upp det beslut som fattades i miljö- och jordbruksutskottet, eller ska vi ta en ny diskussion?

Anf. 81 BODIL CEBALLOS (MP):

Det är ju överläggning.

Anf. 82 ORDFÖRANDEN:

Man har haft en överläggning i miljö- och jordbruksutskottet där partierna var ense bortsett från en avvikande mening från Vänsterpartiet och Miljöpartiet. Kan vi fullfölja detta beslut i miljö- och jordbruksutskottet här? Jag finner att vi kan göra det.

Finns det någonting under Övriga frågor?

Anf. 83 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Utöver skogsfrågan som vi redan har behandlat innehåller rådsdagordningen ett flertal övriga frågor. En av dessa övriga frågor har jag begärt ska tas upp, nämligen skydd av djur under transport. Djurtransporter är en mycket viktig och angelägen fråga, och jag vill därför lyfta fram och uppmärksamma frågan på rådsmötet kommande vecka.

En av anledningarna till att jag tar upp frågan är att vi vill påminna om kommissionens kommande rapport om hur transportförordningen har påverkat bland annat djurskyddet. Rapporten förväntas bli presenterad i september i år. Jag vill även framföra att jag hoppas att rapporten kommer att åtföljas av lagförslag som innebär begränsningar av långa transporttider. Viloperioder och utrymmen för djuren bör också ses över.

Detta är en kort redogörelse av de övriga frågor som vi från svensk sida har begärt ska tas upp på dagordningen. Jag är beredd att svara på frågor vad gäller både denna och andra övriga frågor som ska tas upp i nästa vecka.

Anf. 84 PYRY NIEMI (S):

Ordförande! Jag tackar landsbygdsministern för föredragningen. Jag vill bara poängtera att vi stöder regeringens uppfattning när det gäller de ökade kraven på djurtransporter. Det är viktigt att regeringen nu fortsätter en mycket enträgen kamp för detta eftersom detta är en angelägen fråga både på nationell nivå i Sverige och på europeisk nivå.

Vi framför ett stort stöd för det. Fortsätt att kämpa på!

Anf. 85 CARINA OHLSSON (S):

Herr ordförande! Jag har en annan fråga. Det gäller frågan under 5 e om den expertgrupp som förväntas lämna en rapport. Jag undrar om landsbygdsministern vet någonting om vad som kommer att framkomma i denna rapport.

När man ser på förslaget till svensk ståndpunkt undrar jag om det betyder att ministern menar att detta även gäller för Sverige, alltså att det är en cyklisk process, att det går upp och ned för svensk grisproduktion och att några åtgärder inte behöver vidtas. Är det så man ska tolka det? Det kan vara bra för de svenska grisproducenterna att veta. Det stämmer nämligen inte riktigt med det som står i texten innan. Där verkar det

nästan som om den stora krisen skulle vara över, men det är den definitivt inte.

Jag kommer från en bygd där vi har många grisproducenter. Jag kommer från den förmodligen svintätaste kommunen. Då handlar det om svin på fyra ben, även om det finns några tvåbenta också.

Det är besked som jag skulle vilja ha om den svenska ståndpunkten. Accepterar man att det är en cyklisk process även för de svenska grisproducenterna?

Anf. 86 BODIL CEBALLOS (MP):

Förutom att man ska ha bra förhållanden för djuren när de transporteras måste man också försöka minska mängden långväga transporter.

Tidigare fanns det ett system som innebar att man fick någon form av ekonomisk ersättning för varje gräns man passerade. Jag undrar om det fortfarande är på det sättet eftersom det gör det mer attraktivt att passera många gränser och många länder. Det var på det sättet när jag tidigare arbetade i EU-parlamentet, och det är rätt många år sedan. Jag hoppas verkligen att det systemet har försvunnit.

När man talar om grisuppfödning är det många gånger så att till exempel Danmark skickar ned grisar till Spanien för att de ska födas upp där. Sedan ska de tillbaka igen. Det blir väldigt långa transporter för dessa djur, helt i onödan, tycker jag.

Anf. 87 BENGT-ANDERS JOHANSSON (M):

Herr ordförande! Först och främst tycker jag att det är anmärkningsvärt att kommissionen inte har levererat denna rapport. Därför är det alldeles utmärkt att landsbygdsministern nu tar upp detta och påtalar vikten av att denna fråga förs vidare. Där har Sverige traditionellt sedan lång tid tillbaka varit pådrivande. Jag utgår från att landsbygdsministern kommer att ha samma ambition.

Jag hoppas att landsbygdsministern också försöker föra in ett resonemang om klokskapen i att minska djurtransporterna över huvud taget. Om vi kan komma bort från att frakta levande djur och i stället, när det behövs, ägna oss åt att frakta kött har vi vunnit kolossalt mycket. Jag hoppas att det ingår i den svenska argumentationen.

Anf. 88 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Först ett tack för det stöd som nämnden visar vad gäller att driva frågan om att få bort de långväga slakttransporterna. Detta var en av de prioriteringar vi hade, som de ledamöter kommer ihåg som var med, inför det svenska ordförandeskapet. Vi förväntade oss alltså redan vid den tidpunkten att få förslag från kommissionen om en skärpning av de här reglerna, som i många fall är, enligt mitt tycke, alldeles på tok för liberala.

Slutmålet bör vara det som flera av nämndens ledamöter har sagt, nämligen att vi transporterar varan, det vill säga köttet, i stället för det levande djuret. Det måste, som jag ser det, vara mest vänligt för djuret i fråga men också mest transporteffektivt, eftersom man kan transportera, vad jag förstår, en större mängd vara, det vill säga kött, i en bil eller på något annat sätt än vad man kan göra med ett levande djur. Det är säkert också transportekonomiskt försvarbart att göra på det sättet.

Jag tror – nu använder jag ordet tror – att den ordning som gällde för ett antal år sedan, det vill säga att man kunde få vissa subsidier eller stöd, är borta i dag. Jag grundar det på att det inte har varit föremål för någon diskussion eller debatt under den tid jag kan överblicka, och det borde det ha varit om det hade funnits kvar. Därav min tro att det system som jag vet fanns en gång i tiden är borta.

Om jag övergår till grisnäringen är det att konstatera att den är per definition cyklisk. Den har alltid gått upp och ned. Det som har tillkommit som en besvärande del för näringen är att även insatsvarorna har blivit förhållandevis volatila i prissättning. Och eftersom de här upp- och nedgångarna inte sker samtidigt kan det bli ytterst besvärande, vilket nu är fallet och har varit fallet under en tid när dels kostnaderna går upp, dels prisnivåerna går ned.

Till detta har kommit den dioxinskandal som vi pratade om för någon månad sedan, vilket gjorde att ett antal gränser stängdes för export från EU och momentant inverkade högst avsevärt på de priser som producenterna och deras olika led behövde ta ut för att ha en lönsamhet i sin produktion.

Därtill kommer att det finns olikheter inom Europeiska unionen vad gäller till exempel djurskyddskostnader, men också andra miljökostnader kan nämnas i sammanhanget. Min uppfattning – jag hoppas att riksdagen och dess EU-nämnd ställer upp på det – är att vi ska ha en hög europeisk nivå på de här sakerna så att vi får bort de eventuella olikheter som finns till exempel på miljö- eller djurskyddsområdet.

Det vi nu håller på att analysera i Sverige är: Har vi högre kostnader? Hur mycket högre är de i så fall? Går det att göra någonting åt detta för att bevara det höga djurskydd som vi har och samtidigt få den vara som vi vill ha i våra affärer, restauranger och matsalar? Det kan inte vara någon idé att slå ut en bra produktion och få in en vara som är framställd under omständigheter som vi inte accepterar i vårt land.

Riksdagen tog något ställningstagande häromveckan som innebar att man nu lägger på ytterligare en kostnad, som måste betalas av någon. Är det så att det ska göras över någon typ av statsmedel kommer det att bli ett statsstödsärende, och då måste vi gå till EU och begära att få införa ett sådant – om vi vill – eftersom det enligt riksdagens beslut blir lag på att införa ytterligare en åtgärd som medför en kostnad i vårt land.

Jag hoppas att jag har svarat på Carina Ohlssons frågor i och med detta.

Anf. 89 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Jag tackar för ministerns föredragning.

Jag tänker lite grann på att man säger att det är cykliskt att antalet grisproducenter går ned. Vi kan samtidigt se att den nedgången har fortgått sedan 70-talet, så utifrån den synen kan man kanske inte riktigt påstå att nedgången har varit cyklisk. Det ser ju ut som att vi håller på att utrota grisproducenterna. Det är inte många kvar nu. Utifrån det kan inte vi från vårt håll utesluta till exempel att man underlättar för grisproducenterna. Vi har sett att foderpriset har gått upp väldigt mycket, enligt Jordbruksverket, och det är en allvarlig signal om att det kanske behövs stöd.

Det är en synpunkt från oss.

Anf. 90 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! När vi pratar om den cykliska grisproduktionen använder vi väl det när vi talar om lönsamheten. Lönsamheten har varit och är cyklisk i den typen av produktion. När vi pratar om nedgången i Sverige är det väl inte helt korrekt att säga att den har varit nedåtgående sedan 70-talet. Den har varit nedåtgående de senaste åren – ja, det har den. Det beror i sin tur på en dålig nationell lönsamhet, bland annat beroende på att vi har krav som uppfattas som alltför kostsamma i förhållande till vad konkurrenten eller kollegan har i den union som vi lever i.

Anf. 91 ORDFÖRANDEN:

Jag tackar för informationen och diskussionen under punkten Övriga frågor.

Jag tackar ministern med medarbetare för att de kom hit.

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (romer) den 6 december 2010

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (romer) den 19 maj 2011

Anf. 92 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statsrådet Ullenhag med medarbetare välkomna.

Det finns inga A-punkter.

Det finns en återrapport från ett möte den 6 december. Det är ett tag sedan. Jag vet inte om vi ska nöja oss med att fråga om det finns frågor på denna återrapport. Eller vill statsrådet säga någonting?

Anf. 93 Statsrådet ERIK ULLENHAG (FP):

Det enda vi kan säga är att det var en återrapportering om arbetet med det nya diskrimineringsdirektivet, och den antogs utan diskussion. I korthet kan man väl säga att det finns en del frågor kvar att lösa vad gäller ett nytt diskrimineringsdirektiv.

Anf. 94 ORDFÖRANDEN:

Vi lägger återrapporten till handlingarna.

Vi går över till den preliminära dagordningen. Det gäller romer, nationella strategier fram till 2020. Då ska jag säga, vilket är viktigt, att konstitutionsutskottet hade en överläggning om detta den 5 maj, och som jag förstod det var det en ganska bra och utförlig diskussion. Det fanns inga avvikande meningar efter den diskussionen och behandlingen i konstitutionsutskottet, så jag förutsätter att vi kan vara relativt kortfattade här.

Anf. 95 Statsrådet ERIK ULLENHAG (FP):

Vi har, som sagt, haft en överläggning med konstitutionsutskottet som var både bra och uttömmande.

Frågor om romers integrering har tagits upp i flera råd under det ungerska ordförandeskapet, men Epsco är huvudansvarig för frågan. Vårt råd kommer att behandla den, och mötet den 19 maj kommer att helt ägnas åt romafrågan.

Mötet kommer att börja med att kommissionen presenterar sitt meddelande om EU-ram för nationella strategier för integrering av romer fram till 2020. Det presenterade jag för EU-nämnden förra gången jag var här och inför rådet för rättsliga och inrikes frågor den 11–12 april då det meddelandet diskuterades första gången.

Efter kommissionens föredragning kommer en diskussion att föras dels om hur olika nationella tillvägagångssätt för att öka romers inkludering bör utformas, dels om hur användningen av EU-medel och nationella medel kan användas på ett mer effektivt sätt. I dessa diskussioner vill regeringen fortsätta att betona att respekten för mänskliga rättigheter är

en viktig utgångspunkt för det nationella arbetet och att det är särskilt viktigt att betona principen om icke-diskriminering, ett arbete för jämställdhet och romska barns rättigheter.

Vidare vill regeringen lyfta fram att det är nödvändigt att öka förtroendet mellan den romska befolkningen och majoritetsbefolkningen, mellan romer och icke-romer, samt att erkänna romsk kultur och identitet för att skapa förutsättningar för romers egenmakt. Romers delaktighet och inflytande i utformning, genomförande och uppföljning av det nationella arbetet är också centralt i det här sammanhanget. Det var också något vi diskuterade i konstitutionsutskottet. Det är viktigt att ha med sig den romska gruppen i arbetet framåt.

Det ungerska ordförandeskapet kommer att presentera ett utkast till rådsslutsatser som har förhandlats i arbetsgruppen för sociala frågor. Jag kan också nämna i detta sammanhang att det förhandlades i förrgår i Coreper. Den version som har gått till EU-nämnden innehåller att det skulle finnas några utestående frågor, men efter Coreperbehandlingen finns det inga utestående frågor och heller inga reservationer.

Slutsatserna kommenterar kommissionens meddelande och återger medlemsstaternas syn på arbetet. I rådsslutsatserna inbjuds medlemsstaterna att sätta mål eller att arbeta mot befintliga nationella mål inom områdena utbildning, arbete, hälsa och bostad för att öka romers delaktighet. Medlemsstaterna inbjuds också att ta fram och uppdatera eller utveckla nationella strategier för en särskild politik för detta ändamål. Kommissionen inbjuds bland annat att utvärdera medlemsstaternas åtgärder inom ramen för befintliga strukturer.

Regeringen anser att alla medlemsstater med romabefolkning måste arbeta aktivt för att förbättra romers situation. Slutsatserna är ett viktigt politiskt budskap på vägen för att åstadkomma detta. Regeringen föreslår därför att Sverige stöder ett antagande av rådsslutsatserna.

I sammanhanget kan vi väl säga att det är klart att det som nu sker är ett fall framåt. Jag vet att det finns flera i EU-nämnden som har ett engagemang i dessa frågor. Det finns numera en romagrupp i riksdagen, och det tycker jag är väldigt trevligt. Diskussionerna som har varit efter massavvisningarna från Frankrike har fört arbetet framåt. Man kan alltid önska sig mer, men i grunden är detta en ganska tydlig politisk viljeriktning från rådet om den till slut beslutas.

Den sista dagordningspunkten på Epscomötet är ett yttrande från kommittén för social trygghet. Kommittén har bland annat till uppgift att avge yttranden, antingen på beställning av ett ordförandeskap eller på eget initiativ. Av detta yttrande framgår bland annat att kommittén anser att ansvaret för att motarbeta ekonomisk och social exkludering av romer ligger på medlemsstaterna men att det samtidigt är viktigt med ett arbete på EU-nivå för att stödja medlemsstaterna i detta.

De som har följt processen och de svenska ståndpunkterna förstår att det här ligger väldigt nära de ståndpunkter Sverige har fört fram tidigare. Regeringen föreslår därför att Sverige ställer sig bakom rådets godkännande av kommitténs yttrande.

Anf. 96 BODIL CEBALLOS (MP):

Jag har bara en fråga, och det handlar om det mer effektiva användandet av de fonder som finns. Vi hade den frågan uppe på europeiska

gröna partiers möte i höstas, just när det gällde de medel som är avsatta för romers integrering. Det har visat sig att det har varit väldigt olika i olika länder hur mycket man använder de medlen. Sverige är inget undantag där – de finns också för oss. Jag skulle vilja veta lite grann hur läget är.

2010/11:33

13 maj

Anf. 97 ORDFÖRANDEN:

Nu ska vi inte diskutera nationell politik. Det är viktigt.

Anf. 98 BODIL CEBALLOS (MP):

Det står att det ska vara mer effektivt. Vad är det som är fel? Vad är det som behöver göras?

Anf. 99 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Jag förstår mycket väl den goda viljan i den här saken. Det har jag absolut ingenting att säga om. Men det finns någonting man glömmer bort i den här debatten, och det är att man i sammanhanget även måste beakta minoritetens ansvar och vilja att ingå i majoritetskulturen. Det nämns inte någonstans. Det är krassa ord. Vi har också erfarenheter av att finns inte den viljan, tycker man att den egna kulturen är för värdefull att hålla fast vid, kommer inga kostbara integrationsprojekt i världen att kunna avhjälpa sådana saker. Det är bara att inse att det är ett faktum.

Vi tycker att det är bra att man vill att det här ska vila på medlemsstaterna. Man måste se olika fall och bedöma dem olika utifrån vad det handlar om. Det kan vi hålla med om, men vi anser inte att det ska behövas en speciell strategi för minoriteter och kan därför inte stödja slutsatserna varför vi anmäler avvikande mening här.

Anf. 100 Statsrådet ERIK ULLENHAG (FP):

Bakgrunden till Sveriges ståndpunkt att det har varit viktigt att frågan ytterst ska ligga på medlemsstaterna är att det är medlemsstaten som har ansvar för diskriminering och arbetet för mänskliga rättigheter. Det finns alltid en fara i de här sammanhangen att man försöker smita undan ansvar. Om EU-systemet skulle ta över ansvaret för nationella minoriteter tror jag att det skulle gå i en farlig riktning.

Samtidigt är det regeringens ståndpunkt, och där har vi en lite skild åsikt, att vi bör använda EU-system för att lyfta fram goda exempel och för att vara väldigt tydliga mot medlemsstaterna. En del följer vad som sker i Ungern. Det är rent bedrövligt. Romer trakasseras. Det är nästan en fördrivning av romer som pågår. Det är oklart om det sker med stöd av myndigheter eller inte. Där är vi tydliga i internationella sammanhang, och vi kommer att fortsätta att vara det.

Bodil Ceballos fråga är central. Om vi nu har medel i EU-systemet för detta, hur använder vi dem bäst? Kommissionen tillsatte en arbetsgrupp i höstas för att följa upp användningen av EU-medlen. Man skickade ut en enkät till alla medlemsstater. Ska man vara helt uppriktig finns det en hel del brister i hur de medlen har använts. Ibland har de gått till den romska minoriteten men utan att man har haft ett helhetsgrepp. Det finns exempel på att man kan ha lyft upp ett bostadsområde där de har fått in vatten. Det är bra. De har fått bättre boendestandard, men man har

glömt bort skolgång, möjlighet att jobba och kommunikationer till den stadsdelen. Det är rätt svårt att komma in i samhället och gå i skolan och få jobb om man inte fokuserar på det som på allvar bryter ett utanförskap.

Nu genomför kommissionen ett arbete för att förbättra uppföljningen av medlen och för att stödja de medlemsstater som tar emot medel i de här sammanhangen.

I Sverige pågår ett parallellt arbete med Romadelegationens olika förslag. Vi jobbar parallellt på nationell nivå och på Europainivå. På det viset faller det tidsmässigt ganska väl ut från svensk sida. Huruvida det kommer att finnas pengar för Sverige att söka återstår att se, men det är intressant att de pengar som tas ut används rätt.

Anf. 101 ORDFÖRANDEN:

Jag sammanfattar punkt 4. Det finns en avvikande mening. Jag uppfattar att Sverigedemokraterna är emot förslaget om en EU-ram för nationella strategier för integrering av romer. Det gäller väl antagandet av rådsslutsatsen under 4 a och kanske också 4 b, yttrande från kommittén för socialt skydd. Ska jag uppfatta att Sverigedemokraterna säger nej även till det? Ni säger nej även till det.

Det finns alltså stöd för regeringens position vad beträffar punkt 4 a och för regeringens position beträffande 4 b, men det finns en avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Det finns inga övriga frågor. Har statsrådet någonting att tillägga?

Anf. 102 Statsrådet ERIK ULLENHAG (FP):

Jag önskar EU-nämnden en trevlig helg!

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utbildning, ungdom, kultur och idrott (ungdom och utbildning) den 18–19 november 2010

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utbildning, ungdom, kultur och idrott (ungdom och utbildning) den 14 februari 2011

Återrapport från informellt ministermöte den 28–29 mars 2011

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för utbildning, ungdom, kultur och idrott (ungdom och utbildning) den 19–20 maj 2011

Anf. 103 ORDFÖRANDEN:

Jag hälsar Nyamko Sabuni med medarbetare välkomna till EU-nämnden. Det gäller ungdom och utbildning. Det finns inga A-punkter. Det finns några tämligen nattståndna återrapporter från november och februari och även från ett informellt ministermöte i mars. Vill statsrådet säga någonting om dem eller bara svara på frågor?

Anf. 104 Statsrådet NYAMKO SABUNI (FP):

Jag gör som nämnden vill. Jag tänkte att vi lägger upp det så att vi tar ungdomsfrågorna först, och sedan tar vi utbildningsfrågorna.

Anf. 105 ORDFÖRANDEN:

Finns det några frågor beträffande återrapporterna? Nej, så är inte fallet. Då lägger vi dem till handlingarna.

Nu går vi över till dagens dagordning. Det har varit överläggningar i utbildningsutskottet den 10 maj och information i kulturutskottet den 18 januari.

Vi går till punkt 8 på dagordningen. Den handlar om former för ungdomars deltagande i Europas demokratiska liv.

Anf. 106 Statsrådet NYAMKO SABUNI (FP):

Herr ordförande! Det var ett tag sedan vi var i kulturutskottet och informerades. Det är den ordning som kulturutskottet vill ha. De vill ha ett möte inför varje termin som börjar. Nästa möte är planerat till den 7 juni. Det här är frågor som vi har diskuterat och som vi har stöd för i utskottet.

Under mötet som kommer är det tänkt att vi ska anta en resolution om ungas deltagande i Europas demokratiska liv. Det målet finns i Lissabonfördraget och också i ramverket för det ungdomspolitiska samarbetet. Fokus på ungas deltagande utgår från två perspektiv. Det ena är ett rättighetsperspektiv, det vill säga att unga har rätt att vara med och bidra och delta i utformandet av beslut som påverkar dem. Det andra är att unga ska ses som en resurs, det vill säga ett resursperspektiv. Ungas erfarenheter och kunskaper ska tas till vara för att vi som beslutsfattare ska kunna fatta välgrundade beslut.

Resolutionen handlar om hur vi ska främja ungas deltagande i det demokratiska livet. Medlemsstaterna uppmanas vidta vissa åtgärder. Bland annat ska man främja information om och utbildning i demokra-

tins funktionssätt och ungas egna rättigheter. Man vill att ungdomsorganisationer och de aktiviteter som pågår där ska stödjas. Man vill utveckla befintliga och nya forum för ungas deltagande. Inte minst vill man se hur man kan använda sig av informationsteknologi för att kunna föra en bred dialog med ungdomar. Sedan vill man också främja bättre mediekompetens hos unga. Det handlar om att de ska vara kritiska konsumenterna av medier och kunna använda sig av medier. Vidare vill man öka kunskaperna om ungas deltagande och föra in de frågorna i den ungdomsrapport som kommer att presenteras 2012.

Den svenska ståndpunkten är att vi stöder den inriktningen. Ett av våra mål med ungdomspolitikerna i Sverige är just att unga ska ha verklig tillgång till inflytande. Att jobba på det sättet på EU-nivå passar också de svenska målen.

Anf. 107 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens position under punkt 8.

Punkt 9 handlar om en strukturerad dialog med ungdomar om ungdomssysselsättning.

Anf. 108 Statsrådet NYAMKO SABUNI (FP):

En strukturerad dialog med ungdomar är ett viktigt instrument i vårt samarbete på det ungdomspolitiska området. Dialogen tar fasta på det som trioordförandeskapet kommer fram till i den övergripande frågan. För den trio som har varit har ungas sysselsättning varit den övergripande frågan. Det är också det som dialogen har handlat om.

Det handlar om att unga ska ha möjlighet att bidra till diskussionen när det gäller hur man ska utveckla politiken. Det görs med hjälp av en ungdomskonferens som varje ordförandeskap anordnar där forskare, ungdomar och generaldirektörer från våra respektive medlemsstater deltar och medverkar. De här konferenserna föregås av konsultationer på nationell nivå. Här i Sverige är det Landsrådet för Sveriges Ungdomsorganisationer, LSU, som har ansvaret att hålla de nationella konsultationerna.

Den resolution som vi ska anta har utvärderat den strukturella dialogen under den här trioperioden. I den vill man ge rekommendationer för framtiden om hur man ska kunna förbättra arbetsmetoder. Man vill också diskutera hur man ska kunna bli bättre på återkoppling. När vi har tagit emot synpunkter från ungdomar måste vi också kunna återkoppla och tala om vad vi gjorde med dessa synpunkter, och så fungerar det inte riktigt i dag.

Dessutom vill man titta närmare på hur man kan öka bredden av ungdomar som deltar. Det finns en uppfattning att många av de unga som vi konsulterar är sådana som är invigda. Det är samma ungdomar som återkommer. Man skulle kunna säga att det är eliten bland unga. För att ge fler ungdomar chans att delta i de här dialogerna måste vi tänka på vilka redskap vi ska använda så att fler kan bidra till den information och kunskap som vi behöver.

Resultatet från dialogerna och resolutionen är att vi måste ha mer tillgänglig och användarvänlig information och rådgivning om arbetsmarknaden till unga. Man efterfrågar också målgruppsanpassade insatser. För de grupper i samhället som har svårast att ta sig in på arbetsmarknaden

rekommenderar man att det ska finnas anpassade insatser för att sänka trösklarna in på arbetsmarknaden. Man tar också fasta på möjligheter för unga att kunna kombinera yrkesliv och familjeliv och inte minst tid för ideellt engagemang och vidareutbildning. Sedan handlar det också om att öka ungas möjligheter till rörlighet både när det gäller utbildning och när det gäller arbete i andra medlemsstater i EU.

Vi ser positivt på detta och jobbar precis på det sättet. Vi tar framför allt fasta på att våra ungdomar i större utsträckning ska kunna komma ut och studera, arbeta och praktisera i andra medlemsstater. Vi ger stöd till den inriktningen.

Anf. 109 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Herr ordförande! Tack för föredragningen, statsrådet! När jag läser det här förslaget hyser jag en viss tveksamhet till att de ungdomar som söker sig till det här ungdomsurvalet verkligen representerar resten av ungdomarna. De som ofta söker sig till sådana här forum är generellt sett mer drivna och mer framgångsrika till sin natur. Jag tror att det skulle kunna falla ut lite snett.

Om vi däremot fokuserade mer på sociala medier och Internet skulle vi kunna få ett mycket större urval av ungdomar rent generellt i alla samhällsklasser och med olika bakgrund. Vi skulle kunna få en mer samlad bredd utifrån en sådan information. Den bedömningen har vi gjort.

Vi har även reagerat på den önskelista som ungdomarna har. Den känns lite orealistisk. De har en önskelista som handlar om bättre information, bättre ungdomsarbete och informellt lärande, bättre tillträde till arbetsmarknaden, bättre flexibilitet, bättre trygghet, bättre barnomsorg, med mera – bättre av allt. Det blir lite svårt att tillgodose alla dessa önskemål. Det är också en synpunkt på detta.

Sammanfattningsvis har vi alltså utifrån det jag har nämnt avvikande mening på denna punkt.

Anf. 110 ORDFÖRANDEN:

Ska jag uppfatta det som att ni inte anser att Sverige ska stödja antagandet av resolutionen?

Anf. 111 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Ja, utifrån vad jag tidigare har sagt kan vi inte stödja detta. Vi tror inte att det forum man har kommer att kunna komma alla ungdomar till godo.

Anf. 112 Statsrådet NYAMKO SABUNI (FP):

Det är just det som resolutionen handlar om. Det handlar bland annat om hur vi kan inkludera fler ungdomar och inte bara dem som är aktiva i organisationslivet. Då är informationsteknik en av de tekniker man nämner, att man kanske borde använda sig mer av informationsteknik för att nå en bredare grupp av ungdomar. Är det detta Sverigedemokraterna vill bör de stödja resolutionen.

När det gäller den julklappslista man talar om vore det märkligt om vi som land satt och sade: Nu fokuserar vi bara på arbetsmarknaden och

struntar i trygghetsfrågor. Nu fokuserar vi bara på sjukvården och hälsofrågor för unga och struntar i utbildning.

Alla länder jobbar ju hela tiden parallellt med att förbättra situationen för unga på alla politikområden som är relevanta, och då handlar det om utbildning, arbetsmarknad, boende och allt det där. Jag ser alltså inte listan som någonting konstigt, utan den tar bara fasta på det vi har som prioriterade politiska områden för ungas möjligheter och övergången från ungdomstid till vuxentid och vad som är viktigt där.

Anf. 113 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Jag vill bara förtydliga att det är just ungdomsurvalet vi inte kan stödja. Vi tror nämligen inte på konceptet.

Anf. 114 ORDFÖRANDEN:

Då sammanfattar jag så att det under punkt 9 finns stöd för regeringens position men med avvikande mening från Sverigedemokraterna, som inte anser att Sverige ska stödja antagandet av rådets resolution.

Vi går till punkt 10, Ungdomars frivilligarbete.

Anf. 115 Statsrådet NYAMKO SABUNI (FP):

Detta är en diskussionspunkt där ordförandeskapet vill att vi ska föra en diskussion om ungas frivilligarbete och engagemang. Det har alltid varit en viktig fråga i det ungdomspolitiska samarbetet, och det är också utifrån det perspektivet man ska se att det i år är det europeiska året för frivilligt arbete.

I diskussionen ombeds vi kommentera två frågeställningar. Den ena handlar om hur ungdomars frivilligarbete bidrar till utveckling av lokalsamhällen och vad som kan göras för att öka ungas deltagande i sådan verksamhet. Den andra frågan handlar om vad som kan göras för att dialog mellan ungdomar och äldre generationer ska främjas i samband med frivilligarbete.

Vi välkomnar diskussionen och tänkte ha rätt stort fokus på hur vi stöder ungdomsorganisationer och möjligheter att vara verksamma som en del i inlägget samt erfarenhetsutbyte gentemot andra länder. Sedan tycker jag att det kommer att vara intressant att diskutera och få ta del av erfarenheter av hur man främjar mer generationsövergripande dialog och samarbete. Det är nämligen någonting jag anser att vi skulle kunna bli bättre på också i vårt land.

Vi välkomnar alltså diskussionen och underlaget för diskussion.

Anf. 116 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens upplägg i de fortsatta diskussionerna.

Vi går till utbildningsfrågorna under punkt 11, Rådets rekommendation om politiska strategier för att minska andelen elever som lämnar skolan i förtid. Det är en beslutspunkt. Där har det alltså varit överläggning i utbildningsutskottet så sent som den 10 maj, och det fanns då stöd för regeringens redovisade ståndpunkt.

Anf. 117 Statsrådet NYAMKO SABUNI (FP):

Herr ordförande! Jag vill inleda med att säga att vi till detta möte inte kommer att kunna formellt anta rekommendationen därför att Storbritannien under arbetets gång har haft en reservation, som också fanns kvar under Coreperbehandlingen. Det har inneburit att juristlingvisterna inte har kunnat granska dokumentet, vilket är kutym innan ett formellt beslut fattas. På mötet ska vi alltså enas om så kallad politisk överenskommelse – det innebär att ingen ifrågasätter innehållet – och sedan fattar vi det formella beslutet vid nästkommande ministerråd.

Rekommendationen handlar om att medlemsstaterna har tagit på sig att minska avhopp från skolan till 10 procent till år 2020. Det är kopplat till Europa 2020-strategin. Medlemsstaterna uppmanas att vidta ett antal åtgärder inom sjoken förebyggande arbete samt intervenerande och kompenserande åtgärder. Man ska presentera sin strategi för vad man tänker göra för kommissionen senast 2012.

Rekommendationen ligger väl i linje med det vi håller på att göra på det skolpolitiska området här hemma. Problemet för Sverige är inte framför allt avhopp från skolan utan att många unga lämnar grundskolan och gymnasiet utan att ha uppnått kunskapsmålen. Vårt arbete handlar alltså väldigt mycket om att unga som är i skolan ska få stöd och hjälp för att uppnå dessa mål. Det blir en del av dessa åtgärder vi kommer att presentera som en del i vår strategi, till exempel läsa-skriva-räkna-garantin, tidiga uppföljningar med hjälp av nationella prov, speciallärare och inte minst förstärkt rätt till lagstiftning för hjälp och stöd till de unga som behöver det.

De reformer som pågår på skolområdet är alltså precis det som är en del i vår strategi för att minska andelen barn och unga som lämnar grundskola och gymnasium utan att ha uppnått kunskapsmålen. Vi välkomnar rekommendationen och stöder det som står där.

Anf. 118 THOMAS STRAND (S):

Herr ordförande! Det är riktigt att vi inte har någon avvikande mening när det gäller texten och de rådsslutsatser vi behandlade i tisdags i utbildningsutskottet.

Däremot har jag en fråga angående det mål som finns, att taket för de tidiga avhoppet är satt till 10 procent. Det är ett mål som den svenska regeringen lägger sig precis på. Nu ska vi inte prata svensk politik, men om man tittar i relation till övriga EU-länder och deras ambitioner vad gäller just detta mål tycker vi att vi har en för låg ambition. Även kommissionären i EU har sagt att det är lite anmärkningsvärt att Sverige ligger så lågt.

Hur ligger andra till med detta mål? Hur många ligger bättre till än Sveriges 10 procent?

Anf. 119 JONAS SJÖSTEDT (V):

Jag har mer en reflexion. Närvaron är en viktig fråga, och nu är inte den minister som har ansvar för denna fråga, Jan Björklund, närvarande. Vi kanske ska sätta någon sorts betyg där vi från EU-nämndens sida skriver in skolk i protokollet. Jag tycker nämligen att det är ett problem när ansvarig minister inte dyker upp.

Anf. 120 ORDFÖRANDEN:
Ja, Nyamko Sabuni får framföra det.

Anf. 121 Statsrådet NYAMKO SABUNI (FP):

Arbetet är så fördelat att jag ansvarar för EU-frågor på skolområdet. Det är därför jag är här. Det kanske inte har framkommit, men fortsättningsvis är det jag som kommer att representera Sverige i utbildningsfrågor på EU-nivå.

Sedan hade Thomas Strand en fråga som jag ber att få hänvisa till min kollega.

Anf. 122 Departementssekreterare CARL-PETER HEDIN:

Det finns förstås en lång lista över de 27 medlemsstaternas mål och var de ligger i dagsläget. Vi kan naturligtvis förse ledamöterna med den listan, men det är svårt att redogöra för exakt var de ligger. De 10 procent man har satt är ett gemensamt mål, och det är svårt för en del länder att nå och lite lättare för andra. Vi kan återkomma med den exakta listan över mål i dagsläget.

Anf. 123 ORDFÖRANDEN:

Är Thomas Strand nöjd med svaret?

Anf. 124 THOMAS STRAND (S):

Om jag får listan är jag nöjd.

Anf. 125 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Vi anser att skola och utbildning främst är en nationell angelägenhet, och därför tror vi inte på idén att man ska påtvinga medlemsstaterna ett system för att lösa eventuella skolavhopp. Vi anser definitivt inte att EU ska bestämma över medlemsstater när det gäller modersmålsundervisning och finansiellt stöd till elever som hoppar av skolan, utan det måste finnas ett agerande från medlemsstaterna. Man måste kunna ge dem det erkännandet.

Sedan ser vi också ett problem med att kommissionen öser ut pengar ur strukturfonderna för att lösa problem som nationerna skulle kunna lösa själva. Utifrån det bör vi ha i åtanke att Sverige är nettobetalar till EU, och det är inte särskilt sannolikt att vi får del av dessa strukturpengar. De kommer i stället att i första hand gå till väldigt eftersatta områden som Portugal, Rumänien, Bulgarien, Tjeckien och Grekland. Det tar nämligen lång tid att bygga upp detta.

Vi kommer alltså att förlora en del på detta, och vi missar lite grann av nationellt bestämmande. Därför har vi avvikande mening på denna punkt.

Anf. 126 MARIE GRANLUND (S):

Herr ordförande! Jag skulle vilja ställa en fråga, men jag vet inte om statsrådet kan svara på den eller om EU-nämndens kansli får redogöra för det. Enligt min uppfattning är det inte rimligt att man som statsråd kan överlåta frågor till någon annan. Jan Björklund må tycka att det är ett problem att han har tagit på sig en väldigt stor arbetsbörda – det är allti-

från skola till högre utbildning och forskning – men är han ansvarig för skolfrågorna måste det vara han som företräder i Bryssel. Annars frångår man en princip som jag egentligen inte vet hur den är reglerad. Detta är mig veterligen första gången vi har varit med om detta.

2010/11:33
13 maj

Anf. 127 Statsrådet NYAMKO SABUNI (FP):

Som svar på att EU inte ska påtvinga oss vissa åtgärder på det skolpolitiska området är det så att vi på utbildningsområdet jobbar med öppen samordningsmetod. Det innebär att det är länderna själva som fattar beslut om hur de vill utveckla sin skola och utbildning. Vad vi gör på EU-nivå är att utbyta erfarenheter och komma överens om inriktningen på vad vi ser för gemensamma problem. Till exempel är avhopp ett problem i hela EU.

Det politiska målet på 10 procent är på EU-nivå. Jag skulle tycka att det vore beklagligt om vi i Sverige, där 11 procent av eleverna lämnar grundskolan och gymnasiet utan att ha uppnått kunskapsmålen, skulle nöja oss med att 10 procent får lämna skolan utan att uppnå kunskapsmålen. Så är det förstås inte, utan vi ska jobba för att alla barn ska få den utbildning de har rätt till.

Det är svårt för vissa länder att uppnå målet på 10 procent, och det är mycket lättare för andra. För oss kommer det nog inte att vara speciellt svårt. Det är dock inte det nationella målet, att det är där vi stannar, utan det är det EU-mål som finns och som vi godkänner.

Den andra frågan får regeringen kanske återkomma till, men jag är biträdande utbildningsminister och har därmed ansvar för det som händer på Utbildningsdepartementet.

Anf. 128 ORDFÖRANDEN:

Vi ska undersöka detta. Jag är inte säker på att man kan göra den uppdelning som har gjorts här, men vi får titta i våra papper och se vad praxis har varit.

Jag skulle vilja sammanfatta det så att det finns stöd för regeringens förslag till beslut under punkt 11, med avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Anf. 129 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Jag skulle vilja ställa en fråga om det går bra.

När jag läste denna punkt framgick det att man förordar ett experimenterande med innovativa strategier. När jag hör ordet experiment blir jag lite orolig, och jag skulle vilja höra med statsrådet om vi kunde få ett klagörande om vad detta experimenterande med innovativa strategier är för någonting. Vad handlar det om?

Anf. 130 Statsrådet NYAMKO SABUNI (FP):

När vi försöker få ihop dokument översatta till många olika språk blir en del begrepp kanske inte så väldigt exakta, och detta är ett gott exempel på det. Det viktiga tror jag dock är att vi i Sverige, om det finns innovativa experiment, tar till oss dem utifrån vårt eget perspektiv och att vi redovisar vad vi anser vara det.

På utbildningsområdet är de åtgärder och reformer som nu pågår och som börjar gälla i år och senare de som kommer att vara vår rapport och strategi för att uppnå målen med att ingen ska lämna grundskolan och gymnasiet utan att ha uppnått kunskapsmålen.

Det finns inget konstigt, ovanligt och experimenterande som vi inte redan informerat om. Det andra kommer vi att informera om, och det kommer att fattas beslut i vanlig ordning i riksdagen. Det är varje land som bestämmer självt. Vi har stakat ut linjen för hur vi vill se den svenska skolan framgent.

Anf. 131 ORDFÖRANDEN:

Jag sammanfattar det så att det finns stöd för regeringens position under punkt 11 men en avvikande mening från Sverigedemokraterna som inte anser att det är ett EU-beslut att göra rekommendationer om politiska strategier för att minska andelen elever som lämnar skolan i förtid.

Punkten 12 handlar om att motverka avhopp från skolan. Det är med inriktning på romer.

Anf. 132 Statsrådet NYAMKO SABUNI (FP):

Det är en diskussionspunkt. Man ska se det utifrån att romernas integration har gått som en röd tråd genom Ungerns hela ordförandeskap. Det förs också in i rådet för ministrar med ansvar för utbildningsfrågor.

Vad vi ska diskutera är helt enkelt hur man motverkar avhopp bland socialt utsatta ungdomar och då med fokus på romska ungdomar.

Anf. 133 ORDFÖRANDEN:

Jag kan notera att företrädarna för samtliga partier i utbildningsutskottet har förklarat att de delar regeringens ståndpunkt.

Anf. 134 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Ordförande! Jag vill först ge lite reflexioner om vad jag läste om regeringens ståndpunkt. Man verkar från regeringens håll instämma i att runt två miljoner romska barn skulle vara helt avgörande för EU27:s konkurrenskraft. Då ska man ha i åtanke att EU:s sammanlagda bnp överstiger 10 biljoner euro. Jag bara funderar hur man har räknat. Det var en liten detalj jag först och främst ville dela med mig av.

Vi har avvikande mening på den här punkten. Den går ut på att återigen tittar man inte på gruppen. Det finns en motvilja i den här gruppen att låta sina barn gå i skolan. Det vore kanske bättre rent generellt om vi strök romer från riktlinjedebatten och i stället fokuserade allmänt på barn, rent generellt, oavsett vilken bakgrund de har. Barn kommer från spruckna familjer. Vi ska titta på det rent generellt i stället för att stirra oss blinda på en viss grupp. Därav vår avvikande mening.

Anf. 135 ORDFÖRANDEN:

Jag sammanfattar det så att det finns stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta diskussionerna men med avvikande mening från Sverigedemokraterna som inte anser att diskussionen ska vara inriktad särskilt på romer utan vill stryka omnämnandet av romer. Är det riktigt uppfattat? Ja.

Punkt 13 handlar om att främja ungdomars rörlighet i utbildnings- syfte. Där var det också så i utbildningsutskottet att företrädare för samtliga partier förklarade att de delar regeringens ståndpunkt, och det fanns stöd för regeringens ståndpunkt. Vi kan vara relativt kortfattade här, föreställer jag mig. Vill statsrådet säga någonting? Nej.

Anf. 136 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Detta är också någonting som vi har tittat på. Rent generellt är vi för ökad rörlighet bland ungdomar. Men när jag läser texterna på den här punkten ser jag att det finns någon form av desperation. Ungdomar ska ut till varje pris, villkorslöst. Jag har även sett att det har funnits en vilja till att man ska kunna utöva påtryckningar på ungdomarna från olika håll. Då börjar det kännas obehagligt.

Påtryckningsmekanismerna har vi sett i rekommendationerna i 4 f och 10 a. Vi anser att rörligheten i första hand ska gagna högskolestudenter och forskare. När det gäller kommissionens arbete anser vi inte att medlemsstaterna ska behöva väga, mäta och rapportera.

Avslutningsvis tycker vi att det är lite beskäftigt att Sverige ska erbjuda tillgång till lämpligt boende till skäligt pris till utländska studenter när vi vet att svenska studenter blir tvungna att tälta. De är tvungna att tälta i dag, ta in på camping, när de blir erbjudna universitetsplats. Det blir på något vis lite orättvist. Det får jag inte riktigt att gå ihop. Här har vi alltså avvikande mening.

Anf. 137 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens position under punkt 13 men med avvikande mening från Sverigedemokraterna i enlighet med vad som nyss har sagts.

Anf. 138 Statsrådet NYAMKO SABUNI (FP):

Jag måste bara säga att i denna fråga liksom i den tidigare har det funnits en reservation, i det här fallet från Italien. Inte heller här fattar vi det formella beslutet nu under rådsmötet. Återigen blir det en politisk överenskommelse som sedan antas formellt vid närmaste rådsmöte.

Anf. 139 ORDFÖRANDEN:

Här i EU-nämnden tar vi det som ett beslut. Det blir ett beslut för oss som är inriktat på er diskussion och era beslut framöver. Det kommer sannolikt att komma tillbaka som en A-punkt eller någonting sådant.

Ni har hört mitt förslag till beslut tidigare. Kan vi göra på det sättet? Ja.

Punkt 14 gäller förskolan, en bättre grund för framtiden. Det är en sluts punkt.

Anf. 140 Statsrådet NYAMKO SABUNI (FP):

Lite kort kan jag säga att det handlar om förskola. Det som är lite unikt med dessa slutsatser är att vi tidigare har fokuserat väldigt mycket på deltagande i förskolan men att man nu tar fasta också på kvalitet i förskolan. När utgångspunkten är att förskolan ska vara alltmer förberedande för fortsatt lärande i skolan börjar man nu även tala om kvaliteten i

verksamheten. Man betonar återigen betydelsen för särskilt utsatta grupper och deras möjligheter och rätt att vara i förskolan.

För svensk del betyder slutsatserna inte så mycket. Vi ligger långt fram när det gäller en utvecklad förskola. Det jag ändå vill lyfta upp är de positiva skrivningarna om forskning på området. Detta är ett område som har varit eftersatt. Vi har inte forskat tillräckligt mycket om förskola och kombinerat det praktiska arbetet med forskning.

Vi har nu fattat beslut om att de forskarskolor som vi har haft sedan förra mandatperioden ska fortsätta. Där finns väldigt mycket att vinna för att höja kvaliteten i förskolan. Vi stöder slutsatserna.

Anf. 141 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Herr ordförande! Det enda vi har att invända mot på den här punkten är att det är en nationell angelägenhet. Här ingår arbetsmarknadspolitik, familjepolitik och utbildningspolitik i ett. Det anser vi är nationellt.

Vi har väldigt svårt att få de kopplingarna som görs till slutsatserna till Europa 2020. Som exempel kan jag nämna punkt 5 där det står att 95 procent ska gå i förskola eller barnomsorg.

Anf. 142 FREDRICK FEDERLEY (C):

Herr ordförande! Jag måste bara få ett klagörande från ministern. Visst är det väl så att detta inte är någonting som kommer att styra vår verksamhet? Här är det väl så att vi utbyter erfarenheter? Av förra frågan lät det som att detta skulle reglera svenska verksamheter. I så fall har jag förstått det rätt. Detta sagt så att vi vet vad vi egentligen diskuterar.

Anf. 143 Statsrådet NYAMKO SABUNI (FP):

Som jag upprepat några gånger sker ministerrådet för utbildningsfrågor med öppen samordningsmetod, det vill säga att vi utbyter erfarenheter och diskuterar gemensamma utmaningar. Men politiken och lösningarna antas nationellt. Så är det också när det gäller förskola.

Återigen vill jag säga att slutsatserna när det gäller förskola egentligen inte har någon relevans för Sverige eftersom vi ligger så långt fram. Det som står där och som andra ska åstadkomma det har vi redan. Jag tyckte ändå att det var viktigt att lyfta fram forskningsdelen. Den har vi inte varit tillräckligt bra på tidigare.

Det finns ingenting som påverkar, och framför allt är det vi själva som styr över vår förskola och skola.

Anf. 144 ORDFÖRANDEN:

Det finns stöd för regeringens position under punkt 14 men med avvikande mening från Sverigedemokraterna som anser att detta är en nationell angelägenhet.

Därmed tackar vi statsrådet med medarbetare så mycket för att de kom hit.

5 § Utbildning, ungdom, kultur och idrott (kultur och idrott)
Kultur- och idrottsminister Lena Adelsohn Liljeroth
Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utbildning,
ungdom, kultur och idrott (kultur och idrott) den 18–19 november
2010
Återrapport från informellt ministermöte den 22–23 februari 2011
Återrapport från informellt ministermöte den 28 mars 2011
Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
utbildning, ungdom, kultur och idrott (kultur och idrott) den 19–20
maj 2011

2010/11:33
13 maj

Anf. 145 ORDFÖRANDEN:

Jag hälsar kulturministern med medarbetare välkomna till EU-nämnden. Det är inte så ofta ni är här, men desto roligare när ni är det.

Det finns inga A-punkter. Frågan är om statsrådet vill säga något om ett antal återrapporter från november, februari och mars.

Anf. 146 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON LILJE-ROTH (M):

Det kan jag gärna göra om ni vill. Och apropå ordförandens välkomsthälsning kommer vi naturligtvis gärna oftare om det är så att nämnden önskar det.

Jag kan göra ett antal återrapporteringar, om ni vill, innan jag går in på det som är dagordningen, eller om ni har separata frågor.

Anf. 147 ORDFÖRANDEN:

Det verkar som att vi får begränsa oss till eventuella frågor från nämnden, för vi ligger lite efter i tid här.

Jag finner att det inte finns några frågor till kulturministern med anledning av återrapporterna. Men finns det något speciellt som kulturministern vill säga?

Anf. 148 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON LILJE-ROTH (M):

Jag tror att de här frågorna är tämligen välkända. Den fråga som har varit uppe på de informella mötena i Budapest under våren kommer vi automatiskt in på under dagordningen som nu föreligger för mötet den 19 maj.

Anf. 149 ORDFÖRANDEN:

Då går vi över till dagordningen och börjar med punkt 3 om beslut om en europeisk kulturarvsmärkning.

Anf. 150 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON LILJE-ROTH (M):

Den här frågan är väl känd, och jag tror att jag har rapporterat om den i nämnden tidigare. Det handlar om den europeiska kulturarvsmärkningen.

Rådet har antagit slutsatser, och kommissionen skulle ta fram ett förslag till hur denna märkning skulle genomföras. Nu har det ungerska

ordförandeskapet slutförhandlat frågan inom ramen för trilogdiskussionerna med Europaparlamentet och kommissionen. En överenskommelse har träffats. Den har också bekräftats av Coreper. Den kommer alltså efter alla dessa år upp för beslut nu på rådsmötet.

Den europeiska kulturarvsmärkningen har varit omdiskuterad. Det behöver vi kanske inte gå in på nu. Den skiljer sig från andra initiativ som handlar om kulturarvsmärkning, till exempel Unescos världsarvslista. Det fanns en oro för att det skulle kunna bli någon form av parallell lista. Dels är denna lista inriktad på Europa, dels är den frivillig. Den handlar inte i första hand om platsernas estetiska värde utan snarare om deras symbolvärde, dels i Europas historia, dels i byggandet av den gemensamma Europatanken, den europeiska identiteten.

Det har varit viktigt för oss, vilket vi har spelat in under arbetet, att de platser som man så småningom väljer ska ha en hög pedagogisk ambition och särskilt rikta sig till barn och unga. Vi har fått gehör för våra synpunkter, anser vi. Vi tycker därför att det här är ett förslag som vi kan ställa oss bakom.

Anf. 151 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! Vi har haft den här diskussionen tidigare. Vi har väldigt svårt att se mervärdet med det europeiska kulturarvsmärket. Det finns ju ett fungerande Unescosystem som också omfattar Europa. Man bygger här upp en viss byråkratisk struktur, och det ska säkert sitta fina små skyltar på olika ställen, men vi har svårt att se poängen med det. Och EU ska inte göra allt. Man ska fokusera på det som behöver göras.

Därför anmäler vi avvikande mening och anser att Sverige bör rösta emot införandet av ett kulturarvsmärke.

Anf. 152 BODIL CEBALLOS (MP):

Jag ska inte göra någon lång utläggning, för Jonas Sjöstedt har redan sagt det som vi skulle vilja framföra. Vi anmäler också avvikande mening.

Anf. 153 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Herr ordförande! Jag ställer mig bakom Vänsterpartiets och Miljöpartiets avvikande mening.

Anf. 154 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON LILJE-ROTH (M):

Jag har noterat att det är tre partier i riksdagen som inte ställer sig bakom förslaget. Jonas Sjöstedt och jag hade en diskussion om det redan under förra mötet. Och det är väl känt att vi från svensk sida inte har varit några tillskyndare av detta. Men arbetet är frivilligt, och det är inriktat på barn och unga, vilket vi tycker är viktigt. En av de frågor som vi framför allt drev under det svenska ordförandeskapet var kopplingarna till digitalisering, till det pedagogiska innehållet och till mervärdet för Europa som en gemensam identitet. Därför tycker vi att vi kan ställa oss bakom förslaget.

I Sverige är det, om det blir ett sådant beslut, Riksantikvarieämbetet, Riksarkivet och Institutet för språk och folkminnen i Uppsala som fram-

Anf. 155 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens position under punkt 3 som gäller beslut om europeisk kulturarvsmärkning. Men tre partier vill inte stödja beslutet, nämligen Vänsterpartiet, Miljöpartiet och Sverigedemokraterna, utan anmäler avvikande mening.

Punkt 5 gäller utnämnannde av europeisk kulturhuvudstad. Såvitt jag förstår är beslutet mer en formalitet.

Anf. 156 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON LILJE-ROTH (M):

Ja, det är riktigt. Vid förra rådsmötet fattade vi beslut om att Mons i Belgien ska vara kulturhuvudstad 2015. Då var processen inte riktigt så långt kommen att vi kunde utnämna det som är Tjeckiens bidrag, det vill säga staden Plzeň. Det blir alltså, som ordföranden säger, mer eller mindre en formalitet.

Anf. 157 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att vi kan stödja beslutet om Plzeň.

Punkt 6 gäller kulturens bidrag till genomförandet av Europa 2020-strategin. Det är en beslutspunkt.

Anf. 158 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON LILJE-ROTH (M):

Det här är någonting som vi också driver i Sverige från vår horisont, det vill säga att kulturen ska ta plats på flera arenor. Den diskussion som man för i de flesta europeiska länder är att kulturen kan bidra till samhället i stort. Naturligtvis har den ett egenvärde, men den är också av stort intresse för tillväxt, arbete, forskning och mycket annat. Det som kulturen i allmänhet och kulturella och kreativa näringar i synnerhet kan betyda för Europa i 2020-strategin har vi från kulturministrarnas sida varit väldigt angelägna om ska finnas med. Det handlar framför allt om innovationsstrategin och om den digitala agendan, så det är en fråga för fler ministrar än för mig. Den knyter också an till temat, anser vi och hoppas på, en smart och hållbar tillväxt för alla.

Sammantaget uppmanas kommissionen men även vi enskilda medlemsstater att uppmärksamma kulturens potential på det hela taget, liksom att se till att det inte blir en fråga som bara stannar på EU-nivå utan att vi på olika sätt, som det heter, implementerar det här i nationella handlingsplaner. Det finns flera andra länder som har börjat närma sig vårt sätt att arbeta med olika handlingsplaner. Och vi har berättat om vår plan för ett samarbete mellan Kulturdepartementet och Näringsdepartementet för kulturella och kreativa näringar. Vi har också varit väldigt tydliga med att det här från EU:s sida måste bli så konkret som det över huvud taget går. Jämförbar statistik har varit ett inspel från vår sida, och det finns nu med i slutdokumentet.

Vi tycker att det är viktigt att man lyfter fram de kulturella och kreativa näringarna och tycker därför att vi från svensk sida kan stödja slutsatserna.

Anf. 159 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens position under punkt 6.

Punkt 7 gäller rörlighet för konstnärer och kulturarbetare. Det är både riktlinjedebatt och antagande av rådsslutsatser.

Anf. 160 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON LILJE-ROTH (M):

Då är vi inne på det som mycket är ett fundament i det europeiska samarbetet, nämligen möjligheten att röra sig friare över gränserna, och då handlar det om konstnärers och kulturutövares möjligheter.

Vad man har kommit fram till att föreslå här är ett nätverk av informationstjänster. Från svensk sida har vi kunnat se vad den informationsverksamhet som man har byggt upp framför allt inom myndigheten Konstnärsnämnden betyder.

Vi tycker att det här är bra, för ska man kunna verka över gränserna måste man också ha kunskap om de enskilda ländernas olika förhållanden på den sociala sidan, på skattesidan och vad gäller arbetsmöjligheter över huvud taget. Det här är också ett arbetssätt som Arbetsförmedlingen Kultur nu alltmer har tagit till sig.

Rådsslutsatserna anses nu vara en utgångspunkt för ett arbete som ska fördjupas i någon av de kommande expertarbetsgrupperna.

Vi kommer att berätta vad vi har kommit fram till så här långt i Konstnärsnämnden och att det är viktigt att ha kunskap om hur arbetsmarknaden ser ut i olika länder.

Anf. 161 SUSANNA HABY (M):

Det är jätteviktigt att Europas befolkning kan röra på sig och arbeta lite varstans. Men jag undrar vad det är som särskiljer just konstnärer och kulturarbetare från lärare, sjuksköterskor, läkare, ingenjörer och ekonomer. Är det några specifika hinder som dessa har som inte de andra har, eller hur förhåller det sig?

Anf. 162 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Ordförande! Jag vill bara säga att vi tycker att det är ett väldigt bra förslag i grunden och tror att det ska kunna gagna kulturarbetare på många sätt. Men det är detta att det ska finnas en rapporteringsskyldighet till kommissionen som vi inte anser skulle bringa vare sig glädje eller nytta.

Vår avvikande mening har bara med rapporteringsskyldigheten att göra och inte den andra delen som vi egentligen stöder.

Anf. 163 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON LILJE-ROTH (M):

När det gäller Susanna Habys fråga måste jag höra om möjligen Robert Nilsson vet mer, för jag är inte så underkunnig om hur det står till på exempelvis lärar- och sjuksköterskeområdet. Men vi har kunnat se att när

det handlar om Konstnärsnämndens arbete har det haft betydelse också för möjligheterna inom Sverige. Det har ett värde att använda samma form av tänkande och informationstjänst för ett vidare utbyte. Men jag låter Robert Nilsson svara på Susanna Habys mer detaljerade fråga.

2010/11:33

13 maj

Anf. 164 Kanslirådet ROBERT NILSSON:

Jag kan bara hålla med om det som kulturministern säger. Vi har under årens lopp gjort ett antal utredningar som just har tittat på trygghetssystemen i förhållande till konstnärlig verksamhet och som har tydliggjort att den typen av verksamheter har många likheter med andra men också väldigt många olikheter. Det handlar om anställningssituationen för konstnärer och deras sätt att arbeta som gör att förhållandet med trygghetssystem, med skattesystem och andra delar av samhällssystemen kan vara fyllt med rätt mycket friktion. Just därför har vi på nationell nivå satt upp en sådan plattform för att konstnärer av alla kategorier ska kunna söka information i den kommunikationen.

Vårt nationella synsätt bekräftas på EU-nivå, att den typen av problem är specifika och därför också behovet av ett specifikt sätt att informera om dem.

Anf. 165 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON LILJE-ROTH (M):

Jag kan tillägga att kulturen till sin natur är gränsöverskridande. Arbetsförmedlingen Kultur har ordnat möjligheter inte minst för sångare att få anställning, även om de är tillfälliga, på operahus, festivaler och hos privata arrangörer. Men man måste veta mer om hur arbetsvillkoren ser ut. Det är inte alltid jämförbart.

Anf. 166 ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens upplägg inför diskussionerna och för det beslut som kommer att fattas. Det finns en avvikande mening från Sverigedemokraterna som har uppfattat att det finns en rapporteringsskyldighet som de inte accepterar.

Vi går till punkt 15 om en europeisk arbetsplan för idrott.

Anf. 167 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON LILJE-ROTH (M):

Det ungerska ordförandeskapet har tillsammans med flera länder omfattande ambitioner på idrottens område. Det har vi inte från svensk sida. Det finns ändå en del områden där vi tycker att vi kan samarbeta. I arbetsplanen pekar man ut några prioriterade områden och formaliserar delar av det tidigare samarbetet som har varit informellt.

Vår handlingslinje har, som jag nämnde, varit restriktiv. Ni har fått en promemoria om detta som heter *Utveckling av idrottens europeiska dimension*. Vi påtalar där mycket tydligt att idrotten är, och att vi tycker att den ska förbli, en nationell angelägenhet. Vi har försökt vara pragmatiska och göra inspel där vi tycker att man kan ha ett utbyte. Det kan handla om information och om hur man lägger upp utbildningar. Frågan om dopning är naturligtvis en gemensam fråga. Den formen av erfarenhetsutbyte tycker vi kan ha ett mervärde också i den så kallade idrottspoliti-

ken. Därför anser vi att vi nu kan ställa oss bakom och acceptera den arbetsplan som har tagits fram.

Anf. 168 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! Även om den här texten är allmänt hållen och delvis svårtolkad tycker vi inte att idrott ska vara en EU-kompetens. Man säger att man ska ha årliga möten och arbetsgrupper. Vi ifrågasätter det. Idrotten är redan väl organiserad i olika federationer och förbund. Man ska också, som det står, address transnational challenges using coordinated EU-approach. Det kan man tolka som att man internationellt ska tycka likadant i idrottssammanhang. Det ser vi inget värde i.

Jag tycker att man kan tacka nej till detta.

Anf. 169 BODIL CEBALLOS (MP):

Jag är inte särskilt intresserad av idrott, så jag kan inte frågan så bra, men jag har fått i uppdrag att anmäla avvikande mening med ungefär samma motivering som den som Jonas Sjöstedt har.

Anf. 170 ORDFÖRANDEN:

Ni säger nej till dopningsdelen också?

Anf. 171 JONAS SJÖSTEDT (V):

Det finns ett internationellt samarbete om dopning inom de olika förbunden och inom Wada, och det är naturligtvis jätteviktigt, så jag ser inte poängen med att ha det även här.

Anf. 172 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON LILJEROTH (M):

Jag hör vad representanterna för Miljöpartiet och Vänsterpartiet säger. Vi är kanske inte alltid överens, men det som Jonas Sjöstedt påtalar om nationell angelägenhet tycker även vi. Det här är en plan som vi ändå tycker kan vara av intresse för svenska idrottsorganisationer. Den är inte så långtgående. Jag kan garantera att den diskussion vi hade på det informella ministermötet i Budapest i februari tog en helt annan vändning tack vare att Sverige markerade detta. Vi lyfte också upp momsfrågan som är viktig för oss.

Anf. 173 Departementssekreterare MIKAEL LINDMAN:

Som Lena Adelsohn Liljeroth säger håller vi verkligen emot i förhandlingarna och försöker styra det till ett arbete som inte förutsätter ett kommande idrottsprogram och försöker rikta in det på erfarenhetsutbyte.

När det gäller frågan om dopning är det samma diskussion. Det handlar om nationell kompetens. Sverige företräds av Europarådet i förhållande till Världsan antidopningsbyrån. EU har kompetens när det gäller datasäkerhetsfrågorna som är viktiga i dopningsarbetet. Där måste vi låta EU göra sin röst hörd.

Det finns områden där EU har kompetens och där vi måste låta EU samarbeta.

Jag finner att det finns majoritet för regeringens position under punkt 15 med avvikande mening från Vänsterpartiet och Miljöpartiet som tackar nej till den europeiska arbetsplanen för idrott.

Vi går till punkt 16, Idrottsrelaterade aspekter av vadhållning online.

Anf. 175 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON LILJE-ROTH (M):

Det här är inte någon beslutspunkt utan en debatt där ordförandeskapet vill att vi ska ge våra synpunkter rent allmänt på två punkter. Det handlar om konsekvenser för idrottssektorn när det gäller vadhållning på Internet. De vill veta vad vi har gjort nationellt och vad man möjligen kan göra på EU-nivå och på internationell nivå.

I Sverige ersatte vi i fjol, 2010, det generella spelbidraget från Svenska Spel till idrotten med ett fast och stabilt statsanslag. Kopplingen finns alltså inte längre.

Vi kan också betona idrottens eget ansvar när det gäller uppgjorda matcher. Det är en diskussion som har förts tidigare. Frågan var uppe också under vårt ordförandeskap. UEFA, det europeiska fotbollsförbundet, informerade på ett möte i Stockholm om vad man från idrottens sida hade gjort för att motverka så kallade uppgjorda matcher. Det är oklart hur stort problemet är. Det är en allmän diskussion.

Om ni har några synpunkter som ni vill att jag ska framföra gör jag gärna det.

Anf. 176 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta diskussionerna.

Har statsrådet något att säga under Övriga frågor?

Anf. 177 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON LILJE-ROTH (M):

Det har uppmärksammats att vi från svensk sida inte har varit särskilt flitiga med att söka bidrag till kulturändamål från olika fonder. Det har vi naturligtvis också noterat på Kulturdepartementet. I regleringsbrevet för 2011 fick Kulturrådet i uppdrag att undersöka orsakerna. Det har man gjort i en rapport som finns tillgänglig på deras hemsida.

Vi kan konstatera att man tycker att det är krångligt, men vi säger att det är det ju för andra länder också. Den befarade krångligheten kanske gör att många avstår från att söka. Man kommer att ha en tydligare dialog med bland andra Svensk Scenkonst, Länsmuseernas samarbetsråd och Förläggareföreningen för att försöka få dem att bli mer aktiva i att söka pengar. Det ska bli en återkommande fråga i den så kallade samverkansmodellen där vi har decentraliserat den statliga kulturpolitiken. Vi kommer att ställa krav på Kulturrådet i regleringsbrevet för 2012 att följa upp diskussionen och se hur det har gått och vad man mer kan göra för att vi från svensk sida ska bli flitigare. Det handlar inte bara om pengar. Det handlar också om kontakter.

2010/11:33
13 maj

Anf. 178 ORDFÖRANDEN:
Vi tackar ministern med medarbetare för att de kom hit.

Innehållsförteckning

2010/11:33

13 maj

1 § Ekonomiska och finansiella frågor	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Finansminister ANDERS BORG (M)	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 4 JONAS SJÖSTEDT (V)	2
Anf. 5 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 6 BODIL CEBALLOS (MP)	2
Anf. 7 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 8 Statsrådet PETER NORMAN (M)	2
Anf. 9 JONAS SJÖSTEDT (V)	3
Anf. 10 Statsrådet PETER NORMAN (M)	3
Anf. 11 ORDFÖRANDEN	3
Anf. 12 Finansminister ANDERS BORG (M)	3
Anf. 13 ORDFÖRANDEN	3
Anf. 14 BENGT-ANDERS JOHANSSON (M)	3
Anf. 15 BODIL CEBALLOS (MP)	4
Anf. 16 JONAS SJÖSTEDT (V)	4
Anf. 17 MARGARETA SANDSTEDT (SD)	4
Anf. 18 Finansminister ANDERS BORG (M)	4
Anf. 19 ORDFÖRANDEN	4
Anf. 20 Finansminister ANDERS BORG (M)	5
Anf. 21 JONAS SJÖSTEDT (V)	5
Anf. 22 Finansminister ANDERS BORG (M)	5
Anf. 23 ORDFÖRANDEN	5
Anf. 24 Finansminister ANDERS BORG (M)	6
Anf. 25 ORDFÖRANDEN	6
Anf. 26 MARGARETA SANDSTEDT (SD)	6
Anf. 27 JONAS SJÖSTEDT (V)	6
Anf. 28 Finansminister ANDERS BORG (M)	6
Anf. 29 ORDFÖRANDEN	7
Anf. 30 Finansminister ANDERS BORG (M)	7
Anf. 31 ORDFÖRANDEN	11
Anf. 32 BO BERNHARDSSON (S)	11
Anf. 33 BODIL CEBALLOS (MP)	11
Anf. 34 FREDRIK OLOVSSON (S)	11
Anf. 35 Finansminister ANDERS BORG (M)	11
Anf. 36 JONAS SJÖSTEDT (V)	13
Anf. 37 ORDFÖRANDEN	14
Anf. 38 MARGARETA SANDSTEDT (SD)	14
Anf. 39 ORDFÖRANDEN	15
Anf. 40 MARGARETA SANDSTEDT (SD)	15
Anf. 41 ORDFÖRANDEN	15
Anf. 42 MARGARETA SANDSTEDT (SD)	15
Anf. 43 BO BERNHARDSSON (S)	15
Anf. 44 Finansminister ANDERS BORG (M)	15
Anf. 45 ORDFÖRANDEN	17
Anf. 46 Finansminister ANDERS BORG (M)	17
Anf. 47 ORDFÖRANDEN	17
Anf. 48 FREDRIK OLOVSSON (S)	18

Anf. 49	FREDRICK FEDERLEY (C)	18
Anf. 50	JONAS SJÖSTEDT (V)	19
Anf. 51	Finansminister ANDERS BORG (M)	19
Anf. 52	ORDFÖRANDEN	21
Anf. 53	MARGARETA SANDSTEDT (SD)	21
Anf. 54	ORDFÖRANDEN	21
Anf. 55	JONAS SJÖSTEDT (V)	21
Anf. 56	Finansminister ANDERS BORG (M)	21
Anf. 57	ORDFÖRANDEN	21
Anf. 58	JONAS SJÖSTEDT (V)	22
Anf. 59	ORDFÖRANDEN	22
Anf. 60	JONAS SJÖSTEDT (V)	22
Anf. 61	ORDFÖRANDEN	22
Anf. 62	Finansminister ANDERS BORG (M)	22
Anf. 63	JONAS SJÖSTEDT (V)	23
Anf. 64	ORDFÖRANDEN	23
Anf. 65	BO BERNHARDSSON (S)	23
Anf. 66	Finansminister ANDERS BORG (M)	24
Anf. 67	ORDFÖRANDEN	25
Anf. 68	Statsrådet PETER NORMAN (M)	25
Anf. 69	ORDFÖRANDEN	25
Anf. 70	Finansminister ANDERS BORG (M)	25
Anf. 71	ORDFÖRANDEN	25
2 §	Jordbruk och fiske	26
Anf. 72	ORDFÖRANDEN	26
Anf. 73	Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C)	26
Anf. 74	CARINA OHLSSON (S)	26
Anf. 75	Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C)	26
Anf. 76	CARINA OHLSSON (S)	26
Anf. 77	Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C)	27
Anf. 78	ORDFÖRANDEN	27
Anf. 79	Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C)	27
Anf. 80	ORDFÖRANDEN	28
Anf. 81	BODIL CEBALLOS (MP)	28
Anf. 82	ORDFÖRANDEN	28
Anf. 83	Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C)	28
Anf. 84	PYRY NIEMI (S)	28
Anf. 85	CARINA OHLSSON (S)	28
Anf. 86	BODIL CEBALLOS (MP)	29
Anf. 87	BENGT-ANDERS JOHANSSON (M)	29
Anf. 88	Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C)	29
Anf. 89	MARGARETA SANDSTEDT (SD)	30
Anf. 90	Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C)	31
Anf. 91	ORDFÖRANDEN	31
3 §	Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (romer)	32
Anf. 92	ORDFÖRANDEN	32
Anf. 93	Statsrådet ERIK ULLENHAG (FP)	32
Anf. 94	ORDFÖRANDEN	32
Anf. 95	Statsrådet ERIK ULLENHAG (FP)	32

Anf. 96	BODIL CEBALLOS (MP)	34
Anf. 97	ORDFÖRANDEN	34
Anf. 98	BODIL CEBALLOS (MP)	34
Anf. 99	MARGARETA SANDSTEDT (SD)	34
Anf. 100	Statsrådet ERIK ULLENHAG (FP)	34
Anf. 101	ORDFÖRANDEN	35
Anf. 102	Statsrådet ERIK ULLENHAG (FP)	35

2010/11:33

13 maj

4 § Utbildning, ungdom, kultur och idrott (ungdom och utbildning)	36
Anf. 103 ORDFÖRANDEN	36
Anf. 104 Statsrådet NYAMKO SABUNI (FP)	36
Anf. 105 ORDFÖRANDEN	36
Anf. 106 Statsrådet NYAMKO SABUNI (FP)	36
Anf. 107 ORDFÖRANDEN	37
Anf. 108 Statsrådet NYAMKO SABUNI (FP)	37
Anf. 109 MARGARETA SANDSTEDT (SD)	38
Anf. 110 ORDFÖRANDEN	38
Anf. 111 MARGARETA SANDSTEDT (SD)	38
Anf. 112 Statsrådet NYAMKO SABUNI (FP)	38
Anf. 113 MARGARETA SANDSTEDT (SD)	39
Anf. 114 ORDFÖRANDEN	39
Anf. 115 Statsrådet NYAMKO SABUNI (FP)	39
Anf. 116 ORDFÖRANDEN	39
Anf. 117 Statsrådet NYAMKO SABUNI (FP)	40
Anf. 118 THOMAS STRAND (S)	40
Anf. 119 JONAS SJÖSTEDT (V)	40
Anf. 120 ORDFÖRANDEN	41
Anf. 121 Statsrådet NYAMKO SABUNI (FP)	41
Anf. 122 Departementssekreterare CARL-PETER HEDIN	41
Anf. 123 ORDFÖRANDEN	41
Anf. 124 THOMAS STRAND (S)	41
Anf. 125 MARGARETA SANDSTEDT (SD)	41
Anf. 126 MARIE GRANLUND (S)	41
Anf. 127 Statsrådet NYAMKO SABUNI (FP)	42
Anf. 128 ORDFÖRANDEN	42
Anf. 129 MARGARETA SANDSTEDT (SD)	42
Anf. 130 Statsrådet NYAMKO SABUNI (FP)	42
Anf. 131 ORDFÖRANDEN	43
Anf. 132 Statsrådet NYAMKO SABUNI (FP)	43
Anf. 133 ORDFÖRANDEN	43
Anf. 134 MARGARETA SANDSTEDT (SD)	43
Anf. 135 ORDFÖRANDEN	43
Anf. 136 MARGARETA SANDSTEDT (SD)	44
Anf. 137 ORDFÖRANDEN	44
Anf. 138 Statsrådet NYAMKO SABUNI (FP)	44
Anf. 139 ORDFÖRANDEN	44
Anf. 140 Statsrådet NYAMKO SABUNI (FP)	44
Anf. 141 MARGARETA SANDSTEDT (SD)	45
Anf. 142 FREDRICK FEDERLEY (C)	45
Anf. 143 Statsrådet NYAMKO SABUNI (FP)	45

Anf. 144	ORDFÖRANDEN	45
5 §	Utbildning, ungdom, kultur och idrott (kultur och idrott)	46
Anf. 145	ORDFÖRANDEN	46
Anf. 146	Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON LILJEROTH (M)	46
Anf. 147	ORDFÖRANDEN	46
Anf. 148	Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON LILJEROTH (M)	46
Anf. 149	ORDFÖRANDEN	46
Anf. 150	Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON LILJEROTH (M)	46
Anf. 151	JONAS SJÖSTEDT (V).....	47
Anf. 152	BODIL CEBALLOS (MP)	47
Anf. 153	MARGARETA SANDSTEDT (SD)	47
Anf. 154	Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON LILJEROTH (M)	47
Anf. 155	ORDFÖRANDEN	48
Anf. 156	Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON LILJEROTH (M)	48
Anf. 157	ORDFÖRANDEN	48
Anf. 158	Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON LILJEROTH (M)	48
Anf. 159	ORDFÖRANDEN	49
Anf. 160	Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON LILJEROTH (M)	49
Anf. 161	SUSANNA HABY (M)	49
Anf. 162	MARGARETA SANDSTEDT (SD)	49
Anf. 163	Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON LILJEROTH (M)	49
Anf. 164	Kanslirådet ROBERT NILSSON	50
Anf. 165	Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON LILJEROTH (M)	50
Anf. 166	ORDFÖRANDEN	50
Anf. 167	Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON LILJEROTH (M)	50
Anf. 168	JONAS SJÖSTEDT (V).....	51
Anf. 169	BODIL CEBALLOS (MP)	51
Anf. 170	ORDFÖRANDEN	51
Anf. 171	JONAS SJÖSTEDT (V).....	51
Anf. 172	Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON LILJEROTH (M)	51
Anf. 173	Departementssekreterare MIKAEL LINDMAN	51
Anf. 174	ORDFÖRANDEN	52
Anf. 175	Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON LILJEROTH (M)	52
Anf. 176	ORDFÖRANDEN	52
Anf. 177	Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON LILJEROTH (M)	52
Anf. 178	ORDFÖRANDEN	53